

1^e Tussentijdse Rapportage
Noardeast-Fryslân
2021

Inhoudsopgave

Inleiding.....	4
Programma 1: Ynwenner en Bestjoer	5
Programma 2: Mienskip.....	18
Programma 3: Soarch en Wolwêzen.....	27
Programma 4: Wurk, Bedriuw en Rekreaasje	39
Programma 5: Wenjen en Omjouwing.....	52
Programma 6: Iepenbiere Romte	66
Programma Algemiene dekkingsmiddels	75
Overhead	79
Heffing Vennootschapsbelasting	82
Onvoorzien	84
Totaaloverzicht financieel effect 1e rapportage 2021.....	86
Effecten voor de meerjarenraming 2022-2024.....	88
Corona	90

Inleiding

Op basis van de financiële verordening wordt u doormiddel van tussentijdse rapportages tweemaal per jaar ingelicht over de voortgang van de programmadoelen en de financiële stand van zaken. Voor u ligt nu de eerste tussentijdse rapportage over 2021.

Wat staat er in deze rapportage

Per programma volgt een rapportage op de voortgang van de doelen, subdoelen en activiteiten uit de begroting 2021. Naast de doelen wordt er per programma een overzicht van de financiële afwijkingen gegeven. Afwijkingen groter dan € 50.000 worden toegelicht.

Corona

Aan deze rapportage is de paragraaf Corona toegevoegd. In deze paragraaf wordt ingegaan op de risico's, de extra kosten die gemaakt worden en de compensatie vanuit het Rijk.

Rapportage op voortgang doelen

Daarna wordt ingegaan over de voortgang van de bestuurlijke activiteiten en de belangrijke terugkerende activiteiten, beleidswijzigingen en projecten in 2021. Door middel van stoplichten wordt de voortgang aangegeven, de betekenis van de icoontjes staan hieronder toegelicht.

	Groen: Realisatie doelstelling ligt op schema, er is geen toelichting vereist
	Oranje: Realisatie doelstelling loopt vertraging op, maar wordt nog wel gehaald
	Rood: Realisatie van de doelstelling wordt niet gehaald.
	Vinkje: Activiteit is gehaald / gereed

Indien een stoplicht op **oranje** of **rood** staat dan is een toelichting verplicht.

Resultaat 1e rapportage

Het resultaat van de 1^e rapportage 2021 bedraagt € 23.000 voordelig. Daarmee wordt het voorlopige begrotingsresultaat 2021 € 659.000 nadelig.

Het college van burgemeester en wethouders.

Programma 1: Ynwenner en Bestjoer

Waar gaat programma 1 'Ynwenner en Bestjoer' over?

Portefeuillehouder(s) : J.G. Kramer / T. Berends
Programmaregisseur : D. de Jong / S. Elverdink
Programmamanager : H. Verbunt

Inleiding:

Dienstverlening is een kerntaak van de gemeente. Daaraan is in de afgelopen jaren dan ook de nodige aandacht besteed, wat onder andere tot uitdrukking kwam in de ontwikkeling en vaststelling van een aantal documenten, zoals de Besturings- en Organiseringsfilosofie 2017 (BOF), Centrumregeling en Dienstverleningshandvest Dantumadiel – Noardeast Fryslân 2018 en het nieuwe Dienstverleningsconcept Noardeast-Fryslân en Dantumadiel 2019-2022.

Vanuit het organisatiemotto 'Samen, persoonlijk en in de buurt' zal worden gewerkt aan het optimaliseren van onze dienstverlening. Daarbij wordt deze raadsperiode ingezet op de hierna onder 101.1 t/m 101.3 genoemde speerpunten.

Eén van de opbrengsten van de programmamarkt van maart 2019 is daarbij dat er extra aandacht komt voor bewustwording over (digitale) laaggeletterdheid en hulp voor en doorverwijzing van mensen die daaraan behoefte hebben.

Ten aanzien van interne dienstverlening en bedrijfsvoering worden alleen doelen of activiteiten opgenomen, als die bijdragen aan een betere (externe) dienstverlening aan de klant. Het belang van een goede interne bedrijfsvoering voor onze externe dienstverlening is onmiskenbaar.

Gebiedsgericht werken – een vorm van collectieve dienstverlening – maakt onderdeel uit van het programma Mienskip, maar een gebiedsgerichte benadering is natuurlijk ook terug te vinden bij de doelstellingen op het gebied van een krachtig en eigentijds bestuur.

Ook veiligheid is een kerntaak van de overheid en in het bijzonder ook van de gemeente.

Het realiseren van een veilige woon- en leefomgeving is een terugkerend en actueel onderwerp en staat daarom altijd hoog op de politieke agenda.

Hoewel de gemeente een regierol heeft als het gaat om veiligheid en ook de kaders voor het (integraal) veiligheidsbeleid vaststelt, opereert de gemeente in een speelveld met veel spelers (ketenpartners). In het veiligheidsdomein is het formuleren en realiseren van smart-doelstellingen door de afhankelijkheid van ketenpartners daarom niet altijd mogelijk.

Bij het bepalen van de doelen, speerpunten en activiteiten is zoveel mogelijk aangesloten op het bestaande beleid en de actuele ontwikkelingen op het gebied van veiligheid.

De inspanningen op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving behoren in de regel tot de reguliere activiteiten en daar waar extra inspanning wordt gevraagd, zijn deze (door alle programma's heen) expliciet op activiteitsniveau opgenomen (bijvoorbeeld bij jeugdoverlast en evenementen). Tijdens de eerder gememoreerde programmamarkt, bleek dat toezicht en handhaving op het gebied van overlast in de openbare ruimte meer aandacht verdient. Een maatregel in dat kader is de aanstelling en inzet van BOA's met taakaccent jeugd.

De gemeentebesturen van de drie voormalige gemeenten hebben de afgelopen jaren ingezet op meer ruimte voor de samenleving als het gaat om zeggenschap over en invloed op het beleid en de eigen woon- en leefomgeving. Initiatieven vanuit de samenleving werden zoveel mogelijk ondersteund en gefaciliteerd. Noardeast-Fryslân trekt die lijn door.

Bij de inrichting van de bestuurspraktijk en het functioneren van de bestuursorganen wordt er veel ruimte gegeven aan de samenleving. Zo biedt de nieuwe vergaderstructuur van de raad met ondermeer 'It Petear' en 'It Poadium' volop gelegenheid voor een actieve inbreng vanuit alle geledingen van de samenleving. Daarnaast wordt middels dialoogonderwerpen uit de raadsagenda het gesprek met de samenleving aangegaan.

Ook het college wil zoveel mogelijk met inwoners, bedrijfsleven en andere partners werken aan het behouden en verbeteren van de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van de gemeente: 'Samen, In de buurt, Persoonlijk!'

De bestaande internationale samenwerking en vriendschapsband vanuit voormalig Dongeradeel met Fulda en Crediton wordt voortgezet.

Op grond van het BBV wordt het financieel beleid (inclusief belastingen) jaarlijks verwerkt in de toelichting(en) en paragrafen bij de begroting en meerjarenraming (niet in de doelen).

Hoofddoelstelling:

De gemeente Noardeast-Fryslân is een resultaatgerichte organisatie met focus op klantgerichte dienstverlening, goed toegesneden op de toekomst en met als speerpunten het verbeteren van de dienstverlening, een veilige woon- en leefomgeving, een krachtig en eigentijds bestuur en een gezond financieel beleid voor de lange termijn.

Kerdoelstellingen:

De hoofddoelstelling is nader uitgewerkt naar kerndoelstellingen die hieronder per onderwerp worden beschreven.

Onderwerp: verbeteren van de dienstverlening

Kerdoelen

Het aanbod van producten en diensten dat digitaal wordt aangeboden, neemt verder toe

Speerpunt:

- optimaliseren digitale dienstverlening en benutten van kansen op dat gebied.

Beter passende dienstverlening (maatwerk) en hoge kwaliteit en klanttevredenheid

Speerpunten:

- persoonlijke, servicegerichte en integrale dienstverlening, afgestemd op behoeften van inwoners en op doelgroepen (toegankelijkheid via meerdere kanalen);
- hoge klanttevredenheid;
- optimaliseren loketfunctie.

Minder regels en meer efficiënte en effectieve (digitale) werkprocessen

Speerpunten:

- klantgerichte, efficiënte en effectieve bedrijfsvoering en werkprocessen;
- deregulering.

Onderwerp: veilige woon- en leefomgeving

Kerdoel

De inwoners ervaren een veilige leefomgeving, zowel thuis als in de openbare ruimte

Speerpunten:

- ondermijning veilige leefomgeving;
- high Impact Crimes (overvallen, straatroven, geweldsdelicten en woninginbraken);
- jeugd en veiligheid (jeugdgroepen en middelengebruik);
- sociale veiligheid (waaronder personen met verward gedrag en overlast door burens);
- evenementenveiligheid;
- dorps- en wijkgerichte politiezorg.

Onderwerp: open, transparant, interactief, integer en coöperatief bestuur

Kerdoel

Open, transparante, interactieve en integere bestuursorganen

Speerpunten:

- het bestuur is herkenbaar en toegankelijk, blijft dichtbij de inwoners en zorgt zo voor verbinding met de gemeente Noardeast-Fryslân;
- de inwoners en samenleving staan centraal (van buiten naar binnen werken);
- het bestuur geeft vorm en inhoud aan een open dialoog met de samenleving;
- het bestuur biedt ruimte voor initiatieven en invloed vanuit de samenleving.

Kerdoel

De internationale samenwerking en vriendschapsband met Fulda en Crediton wordt voortgezet

- het bestendigen en stimuleren van culturele uitwisseling en contacten met Fulda en Crediton

Onderwerp: gezond financieel beleid voor de lange termijn

Kerdoel

Gezond financieel beleid voor de lange termijn

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^e rapportage	Toelichting 1 ^e rapportage
101.1	Het aanbod van producten en diensten dat digitaal wordt aangeboden neemt verder toe			
	In 2021 kan 80% van alle producten en diensten digitaal worden aangevraagd.	Het plan van aanpak dat in 2019 is opgesteld, is vertaald naar uitgangspunten voor implementatie van het zaakstelsel. In 2021 zullen nieuwe formulieren ontwikkeld worden bij de producten en diensten die via de website worden aangeboden, maar waarvoor nog geen digitale aanvraag mogelijk is (bv. evenementenvergunning).		Er zijn momenteel zo'n 50 digitale formulieren beschikbaar via de website. Vanwege de coronamaatregelen is het gebruik van de digitale formulieren sterk toegenomen (van 4.938 naar 14.268). Bij de implementatie van het nieuwe zaakstelsel worden de formulieren vernieuwd en verbeterd en worden er voor veel meer werkprocessen formulieren ontwikkeld.
101.2	Een beter passende dienstverlening (maatwerk) en hoge kwaliteit en klanttevredenheid			
	De waardering van de dienstverlening (gemiddeld over alle kanalen) uitgedrukt in een cijfer is in 2022 minimaal een 7,0 (2018: 6,7).	Jaarlijks wordt de klanttevredenheid en -bejegening gericht op het verbeteren van onze dienstverlening gemonitord. In 2021 zal een tool aangeschaft worden waarmee vaker en nauwkeuriger kan worden gemeten.		Regionaal wordt onderzocht op welke wijze tools kunnen ondersteunen om kwalitatieve en kwantitatieve servicenormen structureel te monitoren. De verwachting is dat de implementatie van deze tool eind 2021 in gebruik is genomen.
	De waardering van de klantbejegening (gemiddeld over alle kanalen) uitgedrukt in een cijfer is in 2022 minimaal een 7,0 (2018: 6,7).	Investeren in een organisatieontwikkelingsprogramma gericht leren denken en handelen vanuit de behoefte van de klant (klantbetrokken benadering) en de zelfredzaamheid van de klant bevorderen.		In 2020 en 2021 zijn medewerkers getraind op duidelijke taal. In 2021 zal een monitoringstool worden ontwikkeld in de regio omtrent klanttevredenheidsonderzoek. Met de resultaten hieruit willen we beter aansluiten op de wensen en behoeften van de klant.
	Cijfer klanttevredenheid is in 2021 gestegen naar een 7,0 (2018: 6,6).	Ontwikkeling actieve sturing op managementinformatie.		Regionaal wordt onderzocht op welke wijze tools kunnen ondersteunen om kwalitatieve en kwantitatieve servicenormen structureel te monitoren. De verwachting is dat de implementatie van deze tool eind 2021 in gebruik is genomen.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^e rapportage	Toelichting 1 ^e rapportage
	Alle schriftelijke communicatie van de gemeenten is vanaf 2021 op B1 niveau (dit is het niveau van 80% van de Nederlanders).	Uitvoering en afronding project duidelijke taal (gestart in 2020).		In 2020 en 2021 zijn medewerkers getraind op duidelijke taal. Tijdens deze trainingen is het uitgangspunt dat communicatie naar inwoners op B1 niveau wordt geschreven. Op de website wordt al een tool ingezet die metingen doet op het gebruik van duidelijk taal.
101.3	Minder regels en meer efficiënte en effectieve (digitale) werkprocessen			
	Vanaf 2020 voldoet 80% van de dienstverlening aan de vast te stellen servicenormen.	De in 2019 op basis van het dienstverleningsconcept vastgestelde servicenormen worden doorlopend gemonitord op naleving.		Het kwaliteitshandvest is ontwikkeld en bevat servicenormen per kanaal en voor een aantal producten of diensten. De monitoring op de normen in 2020 heeft plaatsgevonden en geeft aan dat we binnen de vastgestelde normen de dienstverlening realiseren. (rapportage volgt nog) De komende periode worden meer service normen vastgesteld en worden deze normen structureel gemonitord. Teven wordt hier jaarlijks over gerapporteerd.
	Effectieve implementatie van de Omgevingswet	Uitvoering van de Omgevingswet.		Samen met de andere Friese gemeenten wordt er binnen de 'Friese Aanpak' gewerkt aan de door de VNG geformuleerde minimale eisen voor invoering. Het is afhankelijk van het Rijk of de Omgevingswet per 1 januari 2022 wordt ingevoerd, vooral vanwege het deel Digitaal Stelsel. Met de Klankbordgroep uit de gemeenteraad zijn wij in goed gesprek over de invoering en de invoeringsinformatie die ook de gemeenteraad nodig heeft. Er zijn nog een aantal informatiebijeenkomsten gepland in 2021.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^e rapportage	Toelichting 1 ^e rapportage
102	De inwoners ervaren een veilige leefomgeving, zowel thuis als in de openbare ruimte			
	Aanpak verkeersveiligheid in Noardeast-Fryslân (op naar nul slachtoffers) door vergroten van de feitelijke verkeersveiligheid én het verhogen van de verkeersveiligheidsbeleving (zie ook programma 6).	De integrale verbinding tussen verkeer & vervoer én veiligheid wordt geïntensiveerd door een structurele samenwerking te organiseren tussen deze beleidsafdelingen, aangevuld met de politie.		Het initiëren van het ambtelijk verkeersveiligheidsoverleg staat op de planning voor het tweede kwartaal van 2021.
		Verkeersveiligheid wordt structureel geagendeerd in het operationeel veiligheidsoverleg met de politie én minstens eenmaal per jaar in de lokale gezagsdriehoek.		Deze activiteit staat gepland om in de loop van 2021 op te pakken, in navolging van het ambtelijk verkeersveiligheidsoverleg.
	Aanpak woninginbraken: realiseren stabilisering van het aanpak (woning)inbraken naar het niveau van 2017.	Vergroten van het risicobewustzijn én meldingsbereidheid door blijvende inzet op inbraakpreventie, met name rond de 'donkere dagen' en vakantieperiodes. Dit wordt gedaan door het inzetten van allerlei communicatiemiddelen, maar ook door het organiseren van inbraakpreventieavonden, het gebruiken van lichtkranten of de inzet van bijvoorbeeld de 'preventietruck'.		Preventieve aanpak van woninginbraken is going concern. De communicatieve inzet is onverminderd doorgegaan. Er hebben vanzelfsprekend geen preventiebijeenkomst o.i.d. plaatsgevonden. Het aantal woninginbraken is in 2020 gedaald. Dit is toe te schrijven aan het feit dat mensen meer thuis zijn vanwege de corona-maatregelen. De verwachting is dat deze trend zich in (de eerste helft van) 2021 voortzet.
		Preventief bestrijden van heling door de verdere uitrol van het Digitaal Opkopers Register (DOR), waarmee de registratieplicht van handelaren in tweedehands goederen wordt gefaciliteerd.		De uitrol van het DOR staat voor uiterlijk het derde kwartaal van 2021 gepland.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^e rapportage	Toelichting 1 ^e rapportage
		Insteken op buurtpreventie door de begeleiding, facilitering en bekendmaking van WhatsApp groepen (onder andere door WhatsApp-borden ter beschikking te stellen).		De aanvragen om WhatsApp-borden beschikbaar te stellen worden in behandeling genomen. Er ontbreekt echter een beleidsmatige basis. Voor het vierde kwartaal van 2021 staat de ontwikkeling van integraal beleid rondom (buurt)preventie woninginbraken op de planning.
	De komende jaren wordt er ingezet op de aanpak van problematische jeugdgroepen en groepsgedrag door: het verminderen van criminaliteit en overlast het versterken van de sociale positie en de jongeren perspectief bieden het verstoren van de negatieve groepsdynamiek het voorkomen van aanwas het vergroten van het veiligheidsgevoel in de wijken en dorpen en onder de jongeren.	Implementatie en verdere ontwikkeling van de aanpak problematische jeugdgroepen en groepsgedrag (inclusief juridisch kader voor o.a. het delen van informatie). Hierbij is aandacht voor de capaciteit en beschikbaarheid van jongerenwerk en gemeentelijke toezichthouders/ boa's.		Hier wordt volop aan gewerkt vanuit diverse teams en ketenpartners. Met de (tijdelijke) aanstelling van een jeugdboa per 1 maart jl. wordt uitvoering gegeven aan een pilot. De jeugdboa heeft als doel om sneller zicht te krijgen op jeugdgroepen (preventief) en duidelijke grenzen te stellen aan het gedrag van jongeren (repressief). In de preventieve sfeer signaleert de jeugdboa in een vroegtijdig stadium zorggedrag.
		Jeugdoverlast is een samenspel en per casus/groep wordt een concrete aanpak ontwikkeld. Daar waar sprake is van structurele overlast, worden (fysieke) maatregelen getroffen		Going concern. Het aantal meldingen/gevallen van jeugdoverlast is de afgelopen maanden laag. Dit is ieder jaar eenzelfde beeld rond deze periode.
		Blijven investeren in de aanpak op en rond het water in Dokkum en aan De Swemmer.		Deze aanpak heeft structureel onze aandacht. In het tweede kwartaal van ieder jaar wordt het integrale draaiboek m.b.t. 'watergerelateerde overlast' geactualiseerd, besproken en vastgesteld.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^e rapportage	Toelichting 1 ^e rapportage
	Een evenementenrijke gemeente met een gezond horecaklimaat, waarbij een veilig verloop vooropstaat. Overlast, geweld en excessief middelengebruik wordt zoveel als mogelijk voorkomen.	In 2020 is de behoefte voor het ontwikkelen van evenementenbeleid onderzocht. Hierin is specifiek aandacht voor de toenemende groei van evenementen en de gevolgen voor gemeentelijke inzet.		Het evenementenbeleid is eind 2020 vastgesteld door het college. In dit beleid zijn verschillende ambities/ verbetervoorstellen bekrachtigd. De financiële gevolgen hiervan worden opgenomen in de perspectiefnota 2022. De uitvoering van het vastgestelde beleid is daarmee afhankelijk van hoeveel financiële middelen er worden vrijgemaakt in de perspectiefnota.
		Onder regie van de gemeentelijke evenementencoördinator worden aanvragen voor evenementen nauwkeurig behandeld, waarbij we nauw samenwerken met onze adviespartners als de politie en Veiligheidsregio Fryslân (brandweer/ GHOR).		Ten gevolge van de landelijke coronamaatregelen hebben er tot op heden geen evenementen plaatsgevonden. Met o.a. de Veiligheidsregio Fryslân worden voorbereidingen getroffen voor als het evenementenseizoen in de loop van dit jaar toch nog 'los' gaat.
		Bij verschillende (grote) evenementen wordt een multidisciplinair veiligheidsteam ingericht, onder voorzitterschap vanuit het veiligheidsdomein (i.v.m. directe verantwoordelijkheid burgemeester). Dit veiligheidsteam monitort de uitvoering van het evenement en stuurt bij op beperking/ voorkoming van risicovolle situaties.		Ten gevolge van de landelijke coronamaatregelen hebben er tot op heden geen evenementen plaatsgevonden.
		Draagvlak voor een horecaconvenant – waarin veiligheidsafspraken tussen o.a. horecaondernemers, politie en gemeente worden vastgelegd – wordt nader onderzocht.		Deze activiteit staat voor het derde kwartaal van 2021 gepland.
		De meerwaarde en het inrichten van de functie van een gemeentelijke horecacoördinator wordt verkend.		Deze activiteit, afkomstig uit de meerjarig veiligheidsagenda, wordt in/vanaf 2022 opgepakt.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^e rapportage	Toelichting 1 ^e rapportage
	De komende jaren moet de overlast door verwarde en overlast gevende personen worden verminderd, het draagvlak op straat en in de buurt worden vergroot en een snellere toeleiding tot zorg en ondersteuning.	Naast deelname aan de regionale aanpak wordt lokaal ingezet op (multi)casuïstiek waarmee de overlast door personen met verward gedrag wordt beperkt.		Dit betreft een going concern activiteit.
		Implementeren/ uitvoeren van de Wet verplichte ggz, waaronder het trainen van gemeentelijke medewerkers.		De wet verplichte GGZ is sinds 1 januari 2020 van kracht. De administratieve processen et cetera zijn inmiddels ingeregeld en op te vatten als 'going concern'.
	Medewerkers, inwoners en ondernemers herkennen ondermijnende criminaliteit en weten hoe en waar ze dit moeten melden. Er is hierbij specifiek aandacht voor het buitengebied.	Er wordt projectmatig ingezet op locaties, fenomenen en branches binnen de gemeente waar nog onvoldoende zicht op is. De zogenaamde witte vlekken en gelegenheden.		Begin 2021 heeft het college een tweejarig uitvoeringsplan ondermijning vastgesteld, met diverse activiteit voor 2021 en 2022. Met betrekking tot deze activiteit wordt o.a. in mei 2021 (vervolg op 'Boef zoekt boer') gestart met het project Veilig Buitengebied. Hierbij wordt een publiek private samenwerking aangegaan met de ondernemers in het buitengebied.
		Er wordt extra ingezet op de ambtelijke en bestuurlijke integriteit en weerbaarheid in relatie tot het thema ondermijning.		In 2021 krijgen alle nieuwe medewerkers (en huidige medewerkers die daar behoefte aan hebben) een basisworkshop op het gebied van ondermijning. Na de workshop zijn zij bekend met verschillende vormen van ondermijning en hoe die de gemeente kunnen raken. Het thema integriteit speelt hierbij ook een belangrijke rol. In het derde kwartaal worden trainingen voor college- en raadsleden georganiseerd.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^e rapportage	Toelichting 1 ^e rapportage
		Het uitvoeren van onderzoeken die voortvloeien uit de in het ondermijningsbeeld genoemde signalen, bovenop de reguliere werkzaamheden.		Er wordt inmiddels ingezet op actuele ondermijningscasuïstiek. Een schaarste aan capaciteit betekent wel dat er scherpe keuzes gemaakt (moeten) worden. In het tweede kwartaal van 2021 wordt een lokale "ondermijningstafel" opgestart, waarbinnen deze activiteit wordt opgepakt. In de loop van dit jaar krijgt een tactisch ondermijnings-overleg tussen politie en gemeente vorm.
		Het consequenter inzetten van het beschikbaar bestuurlijk instrumentarium.		De toepassing van o.a. wet Bibob en sluiting van drugspanden op grond van artikel 13b Opiumwet wordt steeds beter ingebed in onze organisatie. In het tweede kwartaal van 2021 wordt door het RIEC een zgn. 'weerbaarheidsscan' uitgevoerd. Hierbij wordt o.a. ons beleid getoetst, maar ook worden kwetsbare processen in beeld gebracht.
		Er wordt extra ingezet op bewustwording van inwoners, ondernemers en de eigen organisatie		Deze activiteit loopt (o.a. basis-workshop medewerkers en project veilig buitengebied). Daarnaast wordt een meldpunt ondermijning ingericht binnen de gemeente.
103.1	Raad en bestuur zijn open, transparant, interactief en integer			
	De gemeente heeft een krachtig, eigen-tijds en integer bestuur dat een goede relatie met de burger onderhoudt en ruimte geeft aan nieuwe vormen van participatie en democratie vanuit een open dialoog met de samenleving.	Op basis van de raadsagenda 'In nije dei, mei elkoar foarút!' worden deze raadsperiode nog 3 dialoog-onderwerpen met de samenleving opgepakt, die kunnen leiden tot voorstellen aan en besluiten van de raad.		Het gaat om de volgende drie onderwerpen: <ul style="list-style-type: none"> • Cultuurnota --> startnotitie is vastgesteld door de raad. Cultuurnota komt dit jaar op de raadsagenda. • Formele en informele zorg --> onderzoek rekenkamer Leeuwarden loopt. • Verduurzaming woningen --> onderdeel van de Transitievisie Warmte die voor eind dit jaar op de raadsagenda staat.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^e rapportage	Toelichting 1 ^e rapportage
		Het onderwerp bestuurlijke integriteit heeft permanente aandacht en staat minimaal één keer per jaar op de agenda van raad en college.		De jaarlijkse raadsexkursie zal dit jaar in het teken staan van integriteit en ondermijning.
		Om ook de stem van kinderen te (laten) horen wordt er jaarlijks een nieuwe kinderburgemeester benoemd.		De huidige kinderburgemeester blijft aan tot 1 september. In het najaar wordt een opvolger geselecteerd.
		Er wordt een rekenkamer(commissie) ingesteld, zo mogelijk gezamenlijk met de gemeente Dantumadiel, die minimaal één onderzoek per jaar uitvoert naar doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het gevoerde bestuur.		De rekenkamercommissie (RKC) is ingesteld. De gezamenlijke RKC bereidt een eerste onderzoek voor.
103.2	De internationale vriendschapsband met Fulda en Crediton wordt voortgezet			
		Het Vriendschapscomité Dokkum wordt ondersteund bij het stimuleren van culturele uitwisseling en contacten met Fulda en Crediton.		Het Vriendschapscomité wordt ondersteund.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^e rapportage	Toelichting 1 ^e rapportage
104	Gezond financieel beleid voor de lange termijn			
		De gemeenteraad stelt jaarlijks een sluitende meerjarenbegroting vast. De Provincie toetst de begroting aan de financiële vereisten en baseert op basis daarvan de mate van haar wettelijke toezicht. Naast een sluitende begroting houdt de gemeente voldoende middelen in de Algemene Reserve om de risico's die de gemeente loopt op te kunnen vangen.		De gemeente heeft een sluitende begroting 2021-2024 vastgesteld, die voldoet aan de gestelde eisen. De Algemene reserve is voldoende om de risico's die de gemeente loopt op te vangen.

Onderwerp beleidsdocumenten
<i>Dienstverlening</i>
Besturings- en organisatiefilosofie en hoofdstructuur Noardeast-Fryslân en Dantumadiel (2017)
Centrumregeling en Dienstverleningshandvest Dantumadiel – Noardeast-Fryslân (2018)
Dienstverleningsconcept Noardeast-Fryslân en Dantumadiel
<i>Veilige woon- en leefomgeving</i>
Veiligheidsagenda Noardeast-Fryslân 2020 – 2023: Mei elkoar foar feiligens
Regionaal Beleidsplan Veiligheid Noord-Nederland 2020 – 2023 (Politie)
Beleidsplan Veiligheid 2019 – 2022 (Veiligheidsregio Fryslân)
Samenwerkingsovereenkomst Veiligheidshuis Fryslân
Convenant Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC)
Beleidsregels artikel 13b Opiumwet (2019)
<i>Open, transparante, interactieve en integrale bestuursorganen</i>
Raadsagenda 'In nije dei, mei elkoar foarút'
Coalitieagenda 'Trochpakke!, mei elkoar foarút'
Besturings- en organisatiefilosofie en hoofdstructuur Noardeast-Fryslân en Dantumadiel (2017)
Centrumregeling en Dienstverleningshandvest Dantumadiel – Noardeast Fryslân (2018)
Sociaal Economisch Masterplan en Agenda Netwerk Noordoost (ANNO)
Notitie gebiedsgericht werken Noardeast-Fryslân en Dantumadiel
<i>Gezond financieel beleid voor de lange termijn</i>
Financiële beleidsdocumenten (begroting, meerjarenraming, jaarrekening en perspectiefnota)

Verbonden partij	Bijdrage aan beleidsdoelstellingen
Vereniging van Friese Gemeenten	De VFG behartigt de belangen voor alle Friese gemeenten, totaal 18.
Vereniging van Nederlandse Gemeenten	De VNG behartigt de belangen voor alle Nederlandse gemeenten.
Vereniging van Waddenzeegemeenten	Deze vereniging treedt op als belangenorganisatie voor alle Waddenzeegemeenten.
Veiligheidsregio Fryslân (VRF), onderdeel veiligheid	Belangrijke partner bij het realiseren van een veilige woon- en leefomgeving
Shared Servicecentrum Leeuwarden	Het SSL garandeert en faciliteert de ICTvoorzieningen en –dienstverlening voor de gemeenten Noardeast-Fryslân en Dantumadiel. Zij scheidt zoveel mogelijk de randvoorwaarden voor een efficiënte bedrijfsvoering en een klantgerichte en effectieve dienstverlening.
Centrumregeling samenwerking Dantumadiel en Noardeast-Fryslân	De gemeente Dantumadiel laat door de gemeente Noardeast-Fryslân in beginsel alle gemeentelijke taken uitvoeren, voor zover deze niet aan anderen zijn opgedragen en zoals omschreven in het dienstverleningshandvest (art 7 centrumregeling).

Overzicht baten en lasten 2021 Programma 1: Ynwenner en Bestjoer

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting 2021	Begroting na wijziging	Wijziging 1 ^e rapportage	Begroting na 1 ^e rapportage
Baten	491	549	0	549
Lasten	-7.018	-7.018	-206	-7.224
Saldo baten en lasten	-6.527	-6.469	-206	-6.675
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	106	106	173	279
Geraamd resultaat	-6.421	-6.363	-33	-6.396

Toelichting op de wijzigingen Programma 1: Ynwenner en Bestjoer

Bedragen x € 1.000	Afwijkingen 1 ^e rapportage	Incidenteel (I) Structureel (S)
Baten	0	
Totaal baten	0	
Lasten		
Verkiezingen	-115	I
Door de extra corona maatregelen tijdens de Tweede Kamerverkiezingen zijn de kosten € 115.000 hoger dan geraamd. Hiervoor zijn extra middelen verkregen vanuit het Rijk die zijn gestort in de reserve Coronacompensatie. De middelen worden hier nu voor aangewend.		
Verschillen kleiner dan € 50.000	-73	I
Verschillen kleiner dan € 50.000	-18	S
Totaal lasten	-206	
Onttrekkingen aan reserves		
Reserve Coronacompensatie	115	I
Dekking meerkosten verkiezingen door de aanvullende corona maatregelen. Zie omschrijving hierboven.		
Reserve Coronacompensatie	18	I
Dekking voor de meerkosten personele inzet van team KKS boargersaken om de dienstverlening te kunnen blijven waarborgen.		
Reserve Coronacompensatie	40	I
Dekking voor de meerkosten personele inzet van team Feiligens. Door corona is er extra inzet benodigd om uitvoering te geven aan de veiligheidsagenda, naast de corona gerelateerde werkzaamheden.		
Totaal onttrekkingen	173	
Totaal saldo wijzigingen	-33	

Programma 2: Mienskip

Waar gaat programma 2 'Mienskip' over?

Portefeuillehouder(s) : P. de Graaf / J. D. de Vries
Programmaregisseur : M. Jansen
Programmamanager : L. Venekamp

Inleiding:

In Noardeast-Fryslân staan inwoner en samenleving centraal en gaan we uit van de leefwereld van de inwoners in onze samenleving. Dat past bij de veranderende rollen die overheid, inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties innemen. We ontwikkelen ons van een overheid die beslist en stuurt en daarbij waar nodig mensen en organisaties betreft, naar een overheid die inwoners en instellingen faciliteert bij door hen aangedragen ideeën.

De rol van de gemeente is binnen dit programma vaak die van:

- een netwerkende overheid, die samenwerking zoekt met andere partijen en daarmee gezamenlijk doelen bepaalt;
- een responsieve, participerende overheid, die ruimte geeft aan maatschappelijke initiatieven van onderop en deze ondersteunt.

Vanwege de veranderende rol van de gemeente is een aantal doelen binnen dit programma opgenomen als procesdoelen: we gaan met initiatiefnemers en partners een (gebiedsgericht) proces in en het resultaat is niet vooraf te bepalen. De doelen zijn daarom soms minder 'smart' geformuleerd.

Daar waar meetbare smartdoelstellingen zijn geformuleerd zal een nulmeting worden uitgevoerd en worden gegevens van GGD en "Waar staat je gemeente" gebruikt.

Noardeast-Fryslân kent een rijk verenigingsleven en sterke mienskipssin. Activiteiten op het gebied van sport en cultuur, al dan niet in verenigingsverband, verbindt mensen en vergroot de levendigheid van de dorpen. Het is daarom belangrijk initiatieven blijvend aan te jagen en te ondersteunen.

Binnen de gemeente hebben we echter wel te maken met demografische ontwikkelingen: bevolkingsdaling, vergrijzing en ontgroening. Dit heeft gevolgen voor bijvoorbeeld voorzieningen als sportclubs, scholen, zorgvoorzieningen en wonen. En daarmee voor de leefbaarheid.

Duidelijk is dat het niet mogelijk is alle voorzieningen of accommodaties in de regio te behouden. Er is discussie nodig over voorzieningsverspreiding, op thematisch of meer integraal niveau. In alle gevallen is afstemming nodig, anders riskeert de gemeente de leefbaarheid en vitaliteit.

Het realiseren van een toekomstige voorzieningsstructuur (voorzieningstransitie) vergt tijd en zal vorm moeten krijgen mét de betrokken partners (zoals schoolbesturen en sportverenigingen) en de dorpen (inwoners). Het is belangrijk betrokkenen te informeren over bevolkingsontwikkelingen en met elkaar de perspectieven voor de toekomst te bespreken.

Hoofddoelstelling:

Behouden en versterken van vitale gemeenschappen en van de leefbaarheid.

Kerdoelstellingen:

De hoofddoelstelling is nader uitgewerkt naar kerndoelstellingen die hieronder per onderwerp worden beschreven.

Onderwerp: sociale verbondenheid

Kerdoelen

Meer sociale verbondenheid en betrokken burgers

Speerpunten:

- aanbod van culturele activiteiten;
- aanbod van cultuureducatie voor kinderen / jeugd;
- sportactiviteiten;

- verenigingsleven;
- vrijwillige inzet in dorpen.

Meer zelforganisatie, zelfsturing en eigen verantwoordelijkheid van inwoners

Speerpunten:

- ondersteunen en versterken van initiatieven van onderop;
- duidelijk gemeentelijk aanspreekpunt;
- participatie van burgers;
- samenhang in initiatieven waar mogelijk;
- overheidsparticipatie / nieuw samenspel inwoners en overheid.

Onderwerp: voorzieningenniveau

Kerdoel

Beter passend voorzieningenniveau

Speerpunten:

- onderwijs;
- culturele voorzieningen (culturele infrastructuur);
- sportvoorzieningen;
- overige maatschappelijke voorzieningen (en combi's).

Onderwerp: talentontwikkeling (onderwijs, cultuur)

Kerdoelen

Optimaliseren van de schoolloopbaan zodat kinderen beter voorbereid zijn op hun toekomst

Speerpunten:

- doelgroep jongeren;
- aansluiting onderwijs op arbeidsmarkt.

Jongeren in de gelegenheid stellen hun talenten op het gebied van cultuur te ontdekken

Speerpunten:

- doelgroep 0-18 jarigen.

Onderwerp: verbondenheid met het gebied

Kerdoelen

Versterken van de culturele identiteit van het gebied

Speerpunten:

- samenwerkingsverbanden;
- richten op kinderen basisschoolleeftijd–educatie;
- initiatieven aanjagen en faciliteren;
- inwoners zijn trots op de streek/gemeente waar ze wonen.

Kerdoelen

Versterken van de Friese taal(cultuur)

Speerpunten:

- doelgroep kinderen basisschoolleeftijd;
- tweetalige gemeentelijke organisatie;
- zichtbaarheid van het Fries.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^e rapportage	Toelichting 1 ^e rapportage
201.1	Meer sociale verbondenheid en betrokken burgers			
	Het aantal mensen dat in aanraking komt en betrokken is bij culturele activiteiten en/of culturele vorming is in 2022 toegenomen met 10% t.o.v. 2018.	Nieuwe initiatieven op cultureel gebied worden gestimuleerd.		Culturele evenementen en activiteiten zijn daar waar mogelijk gesubsidieerd (doorlopend proces).
		Samen met inwoners wordt nieuw cultuurbeleid opgesteld		Hier is en wordt aan gewerkt.
	Toename van het aantal door inwoners georganiseerde activiteiten al dan niet in verenigingsverband (o.a. cultuur en sport) gericht op de levendigheid van de dorpen.	Er worden kennismakingslessen van diverse sporten op de scholen gegeven via de buurtsportcoach. Hierbij is aandacht voor de Fryske sporten. De plaatselijke verenigingen worden hierbij betrokken.		Er zijn kennismakingslessen geweest, o.a. judo. Het beweegteam (buurtsportcoaches) heeft de actie omarmd om kennismakingslessen structureler op de agenda te krijgen bij scholen en verenigingen.
		Uitvoering van het lokaal Sportakkoord voor het ondersteunen van verenigingen met aandachtspunten: georganiseerde bredere omni-activiteiten.		Georganiseerde bredere omni-activiteiten is opgenomen als actiepoint binnen het sportakkoord (gezondheidsakkoord).
		Inbreng (communicatie) bij met name grotere evenementen met publieke aandacht zoals de (fiets)Elfstedentocht, ludieke acties voor goede doelen etc. Hierin zal de evenementencoördinator een rol spelen.		Is opgestart en wordt verder uitgewerkt. Met name bij de Binck Banktour 2021 is deze koppeling goed meegenomen.
201.2	Meer zelforganisatie, zelfsturing en eigen verantwoordelijkheid van burgers			
	Inwoners hebben meer mogelijkheden voor invloed op hun eigen leefomgeving.	In 2021 ontvangen de dorpen en wijken een budget als basisondersteuning. Daarnaast kunnen dorpsbelangen en wijkraden incidenteel subsidie aanvragen voor leefbaarheidsinitiatieven.		De subsidieregelingen voor het dorpen en wijkenfonds zijn opengesteld en subsidies worden verleend.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^e rapportage	Toelichting 1 ^e rapportage
		Daar waar sprake is van een specifieke opgave wordt in overleg en in samenwerking met betrokkenen uit de samenleving een gebiedsagenda opgesteld (gebiedsgerichte aanpak). Initiatiefnemers / dorpen / wijken worden daarbij ondersteund en gefaciliteerd.		Initiatieven vanuit dorpen en wijken worden ondersteund en gefaciliteerd.
		Er wordt een Pilot Gebiedsgericht werken uitgevoerd		Binnen de afdeling Dorpen en Wijken loopt de pilot gebiedsgericht werken Waddenkust.
		In het kader van de implementatie Omgevingswet wordt een organisatieontwikkelingsprogramma uitgevoerd gericht op een andere manier van werken (participatieve werkwijze)		Medewerkers hebben toegang gekregen tot de basiscursus Omgevingswet (loopt tot eind 2021). Daarnaast is geoefend met pilots (begeleiden van een initiatief). Op deze manier wordt ervaring opgedaan met het werken volgens de Omgevingswet. Dit is een doorlopend proces.
202	Beter passend voorzieningenniveau			
	De maatschappelijke voorzieningen (voor sport, cultuur en ontmoeten) zijn toekomstbestendig: betaalbaar en bereikbaar	In verband met de vrijval van een aantal gebouwen wordt in Ferwert een gebiedsgericht proces doorlopen met inwoners, dorpen en initiatiefnemers, gericht op een toekomstbestendige voorzieningenstructuur.		Er is een start gemaakt met dit proces.
		Initiatieven vanuit de samenleving gericht op een toekomstbestendige voorzieningenstructuur worden gestimuleerd. De ontwikkeling 'Hallum' wordt gefaciliteerd en ondersteund binnen de bestaande financiële randvoorwaarden.		Dit is een doorlopend proces. Verschillende initiatieven vanuit de dorpen worden gestimuleerd via het dorpen- en wijkenfonds en de DOM's. Het project Bruisend Hart is in uitvoering.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^e rapportage	Toelichting 1 ^e rapportage
	De scholen zijn toekomstbestendig, betaalbaar en blijven goed bereikbaar voor leerlingen	In 2021 wordt op basis van vastgesteld Integraal Huisvestingsplan de planning beoordeeld en wordt afgestemd welk project opgepakt / uitgevoerd wordt.		De financiële uitwerking van het IHP is in It Debat in de raad besproken.
	Onderwijs-, voorschoolse en andere maatschappelijke voorzieningen worden waar mogelijk geclusterd met het oog op meer samenwerking (ook met jeugdzorg) en multifunctioneel gebruik.	In 2021 is voor één locatie de clustering van maatschappelijke voorzieningen in uitvoering		Zie hieronder.
		Er wordt een proces doorlopen om te komen tot concentratie van onderwijsvoorzieningen (scholenpark) voor de regio in Dokkum.		Er heeft een eerste bijeenkomst plaatsgevonden met alle betrokken schoolbesturen, waarin de eerste aanzet is gezet richting een intentieverklaring.
203.1	Optimaliseren van de schoolloopbaan zodat kinderen beter voorbereid zijn op hun toekomst			
	Alle kinderen hebben in 2022 kennis gemaakt met nieuwe (technologische) ontwikkelingen en vaardigheden kunnen ontwikkelen die van belang zijn voor een goede aansluiting op de arbeidsmarkt.	De gemeente faciliteert en stimuleert sterk techniek onderwijs in basis- en voortgezet onderwijs. De gemeente brengt partijen daartoe samen en zoekt aansluiting bij de Versnellingsagenda.		Projecten op het gebied van technologie en zorg zijn onderdeel geworden van de Regiodeal. De gemeente is betrokken bij 'sterk techniek onderwijs'. Alle scholen participeren hierin.
203.2	Jongeren in de gelegenheid stellen hun talenten op het gebied van cultuur te ontdekken			
	Het aantal leerlingen van het primair- en voortgezet onderwijs dat gedurende hun schoolloopbaan in aanraking komt met meerdere culturele activiteiten is in 2022 met 5% toegenomen t.o.v. 2018.	Opus3 zet i.s.m.de Wâldsang als vervolg op UurCultuur een gevarieerd cultuuraanbod voor het basisonderwijs op (onderdeel van de Cultuurnota).		Er is een kwartiermaker aangesteld die een cultureel aanbod voor het basisonderwijs ontwikkelt.
204.1	Versterken van de culturele identiteit			
	Initiatieven en activiteiten zijn beter op elkaar afgestemd / met elkaar verbonden. Mensen vinden elkaar bij het voorbereiden van en bezoeken van culturele activiteiten.	Activiteiten uit de nieuwe Cultuurnota worden uitgevoerd.		Komt aan de orde in de nieuwe Cultuurnota.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^e rapportage	Toelichting 1 ^e rapportage
	Het aantal scholen dat aandacht besteedt aan de cultuurhistorie van de regio is in 2022 toegenomen met 5% t.o.v. 2018.	In overleg met Markant Friesland de samenwerking tussen scholen, lokale musea en andere erfgoedinstellingen stimuleren.		Opgenomen in nieuwe beleidsplan van Markant Friesland.
204.2	Behâld en fuortsterkjen fan de meartaligens, wêrûnder Frysk en streekeigen talen			
	It tal trijetalige skoallen is yn 2024, nefens 2017, ferdûbele.	Basisskoallen stimulearje om Frysk taalbelied in plak yn harren skoalbelied te jaan en harren stimulearje oan te slúten by it Netwurk Meartaligens.		Yn ferbân mei korona is der gjin oerlis wêst mei skoallen hjiroer. Der wurdt wurke oan in nijsbrief foar skoallen.
	Yn 2024 bin alle pjutteropfanglokaasjes en bernedeiferbliuwen twatalich sertifisearre.	Yn gearwurking mei it SFBO organisaasjes stimulearje twatalich te wurden. Dit jildt benammen foar nije organisaasjes.		Trochrinnend proses: 90% fan alle lokaasjes is twatalich sertifisearre.
	De sichtberens fan it Frysk yn 'e gemeente en de gemeentlike organisaasje fergrutsje	Kursussen Frysk foar it persoanlik.		Yn jannewaris binne 4 kursussen Frysk útein set.
	Yn 2021 wurdt wurke oan aktiviteiten foar it behâlden fan de streekeigen taalkultueren (ûnder oaren it Dokkumers, Kollumers en Pompsters).	Nei ynventarisearre fan de gegevens oer de ferskillende talen yn de gemeente en it meitsjen fan harmonisearre taalbelied Frysk sept 2020 wurdt fierder útfiering jûn oan de aktiviteiten sa as neamd yn dizze beliedsnota.		De provinsje Fryslân hat oan de gemeente in subysydje fan € 32.000 beskikber stelt foar de útfiering fan de nije taalnota Frysk. Sûnt maart is in eksterne meiwurker dwaande mei in útfieringsplan. De gemeente hat meidien oan de aksje fan de Afûk foar de Memmetaaldei.

Onderwerp beleidsdocumenten
<i>Sociale verbondenheid</i>
Notitie gebiedsgericht werken Noardeast-Fryslân en Dantumadiel 2019-2022
<i>Voorzieningenniveau</i>
Agenda voor onderwijsvoorzieningen in Noordoost Fryslân (2017)
Atlas van Noordoost Fryslân Eindrapport (sept. 2015)
Naar een regionaal voorzieningspreidingsmodel in Noordoost Fryslân 2010-2030 (jan. 2014)
Naar een regionale ontwikkelagenda voor onderwijsvoorzieningen in NO Friesland; Verkennend masterplan huisvesting DDFK
<i>Talentontwikkeling (onderwijs, cultuur)</i>
Kennislab
<i>Verbondenheid met het gebied</i>
Nota Frysk Taalbelied Noardeast-Fryslân “Mei elkoar foarút mei it Frysk”
Nog op te stellen Cultuurnota Noardeast-Fryslân

Verbonden partij	Bijdrage aan beleidsdoelstellingen
Roobol	Verzorgt het openbaar onderwijs zoals beschreven in artikel 46 van de Wet op het primair onderwijs
Elan Onderwijsgroep	Verzorgt het openbaar onderwijs zoals beschreven in artikel 46 van de Wet op het primair onderwijs

Overzicht baten en lasten 2021 Programma 2: Mienskip

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting 2021	Begroting na wijziging	Wijziging 1 ^e rapportage	Begroting na 1 ^e rapportage
Baten	158	158	233	391
Lasten	-7.481	-7.971	-506	-8.477
Saldo baten en lasten	-7.324	-7.813	-273	-8.086
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	277	705	273	978
Geraamd resultaat	-7.047	-7.108	0	-7.108

Toelichting op de wijzigingen Programma 2: Mienskip

Bedragen x € 1.000	Afwijkingen 1 ^e rapportage	Incidenteel (I) Structureel (S)
Baten		
Onderwijshuisvesting	101	
We ontvangen van het rijk een subsidie voor het verbeteren van de ventilatie van schoolgebouwen. Schoolbesturen regelen dit zelf, maar het rijk heeft bepaald dat de gemeente de aanvragende partij is. Per saldo budgettair neutraal.		
Sportbeleid en -stimulering	60	
We ontvangen voor het uitvoeren van het lokaal sportakkoord subsidie van het ministerie van VWS. Tegenover deze inkomst staan ook lasten, zie lastenkant.		
Frysk taalbelied	32	
We ontvangen voor het opstellen van het Fries taalbeleidsplan subsidie van de provincie Fryslân. Tegenover deze inkomsten staan ook lasten, zie lastenkant.		
Frysk taalbelied	40	
We ontvangen voor het invoeren van de Friese plaatsnamen subsidie van de provincie Fryslân. Tegenover deze inkomsten staan ook lasten, zie lastenkant.		
Totaal baten	233	
Lasten		
Onderwijshuisvesting	-101	
We ontvangen van het rijk een subsidie voor het verbeteren van de ventilatie van schoolgebouwen. Schoolbesturen regelen dit zelf, maar het rijk heeft bepaald dat de gemeente de aanvragende partij is. Per saldo budgettair neutraal.		
Sportbeleid en -stimulering	-60	
Kosten voor het uitvoeren van het lokaal sportakkoord. We ontvangen hiervoor ook subsidie van het ministerie van VWS, zie batenkant.		
Cultuur	-273	
Uitvoering van de tijdelijke subsidieregeling Coronacompensatie om culturele instellingen te compenseren voor geleden schade door de Corona pandemie.		
Frysk taalbelied	-32	
Kosten voor het opstellen van het Fries taalbeleidsplan. We ontvangen hiervoor ook subsidie van de provincie Fryslân, zie batenkant.		

Bedragen x € 1.000	Afwijkingen 1^e rapportage	Incidenteel (I) Structureel (S)
Frysk taalbelied	-40	I
Kosten voor het invoeren van de Friese plaatsnamen. Tegenover deze lasten staan ook baten, zie batenkant.		
Totaal lasten	-506	
Onttrekkingen aan reserves		
Reserve Coronacompensatie	273	I
Voor het uitvoeren van de tijdelijke subsidieregeling corona compensatie cultuur is in de reserve Coronacompensatie € 273.000 gereserveerd.		
Totaal saldo wijzigingen	0	

Programma 3: Soarch en Wolwêzen

Waar gaat programma 3 'Soarch en Wolwêzen' over?

Portefeuillehouder(s) : J.D. de Vries
Programmaregisseur : H. Simons en A. Hofer
Programmamanager : G. Hetteema

Inleiding:

De transitie als gevolg van het in werking treden van de Jeugdwet, Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en de Participatiewet heeft de afgelopen jaren van onze inwoners/cliënten, zorgaanbieders, hulpverleners en gemeente grote inspanningen gevergd. Ook in de toekomst blijven deze inspanningen van de partijen gevraagd om het sociale domein verder te transformeren.

Met deze transformatie van het sociaal domein wordt beoogd een nieuwe inrichting van ons zorgstelsel tot stand te brengen. We willen dat mensen zelfredzaam en samen-redzaam zijn en zelf de regie over hun leven kunnen behouden. De gemeente is verantwoordelijk voor het bieden van hulp en ondersteuning aan die inwoners die niet in staat zijn om dit op eigen kracht te doen. We investeren in zowel het algemeen welzijn als de zorg van onze inwoners.

In 2019 kreeg de gemeente te kampen met grote tekorten op het sociaal domein. Wanneer we het sociaal domein bereikbaar én betaalbaar willen houden dan moeten we anders werken.

Sindsdien moet ingezet worden op kostenbeheersing d.m.v. een uitgebreide set maatregelen, die consequenties heeft voor beleid en uitvoering van welzijn en zorg. Anders werken is noodzakelijk om het sociaal domein bereikbaar én betaalbaar te houden.

Met het benutten van sturingsinformatie, een efficiëntere inzet van middelen en innovatie in de bedrijfsvoering willen we de beperkte middelen zo inzetten dat deze maximaal ten goede komt aan inwoners die het nodig hebben om te kunnen participeren in de samenleving.

De gemeente Noardeast-Fryslân streeft naar een samenleving waar inwoners de mogelijkheid hebben om mee te doen, ongeacht belemmeringen of beperkingen.

Dit is dan ook de hoofddoelstelling van dit programma. De hoofddoelstelling is uitgewerkt in een viertal kern-doelstellingen met bijbehorende speerpunten:

- 301 Een gezondere levensstijl;
- 302 Meer maatschappelijke participatie;
- 303 Gunstiger opvoedklimaat;
- 304 Beter organiseren zorg, welzijn en ondersteuning om dit duurzaam, bereikbaar en betaalbaar te houden.

De punten uit de raads- en coalitieagenda van Noardeast-Fryslân m.b.t. dit programma zijn als volgt in de kerndoelstellingen verwerkt:

In de raadsagenda is als dialoogonderwerp opgenomen:

- Bereikbaarheid en inzet van formele zorg door gebiedsteams en informele zorgaanbieders (mantelzorg, voorzieningen in dorpen): Kerndoelstelling 304.

De volgende hoofdpunten zijn in de coalitieagenda is opgenomen:

- Doelgerichte, proactieve en preventieve aanpak armoede, schulden, eenzaamheid; (netwerken, samenwerking met partners, herkenbare contactpersonen, armoede zichtbaar maken, aanpak laaggeletterdheid, vrijwilligers en ervaringsdeskundigen waarderen): Kerndoelstelling 302;
- Gezonde leefstijl; (preventieve aanpak alcohol- en drugsgebruik jongeren, Mei Feste hân, voorkomen overgewicht, handhaven nulbeleid) : Kerndoelstelling 301;
- Iedere inwoner kan rekenen op zorg die hij nodig heeft, nu en in de toekomst; (bereikbare zorg, één aanspreekpunt, contacten met huisartsen en wijkverpleging, schoolmaatschappelijk werk zonder wachtlijsten, ruimte voor nieuwe en kleine zorgvormen, makkelijker maken aanvragen WMO-voorziening, waardering en ondersteuning pleeggezinnen): Kerndoelstelling 303;
- Overschotten innovatief inzetten/ slimmer inzetten van geld; (overschotten voor sociaal domein reserveren, passende inzet, effectiviteit, efficiency, innovatie, monitoring en evaluatie aanpak om toe-

komstbestendig zorgaanbod te kunnen garanderen): Kerndoelstelling 304;

- Tegenprestatie (maatwerk gericht op bijdragen aan de samenleving met werk en als dat niet mogelijk is vrijwilligerswerk, maatwerk, aanpak jeugdwerkloosheid met NEF, tegenprestatie naar vermogen bij uitkering, goede praktijkvoorbeelden uitdragen): Kerndoelstelling 302.

Onderstaand worden de speerpunten van de kerndoelen benoemd:

Hoofddoelstelling:

Inwoners in onze gemeente hebben de mogelijkheid om mee te doen, ongeacht belemmeringen of beperkingen.

Kerndoelstellingen:

De hoofddoelstelling is nader uitgewerkt naar kerndoelstellingen die hieronder per onderwerp worden beschreven.

Kerndoel

Een gezondere levensstijl

Speerpunten:

Verbeteren van de leefstijl:

- voorkomen onverantwoord gebruik van verslavende middelen als alcohol, drugs en tabak;
- verbeteren psychisch welbevinden;
- meer inwoners op gezond gewicht;
- verbetering gezonde voeding en levensstijl bij kinderen en jong volwassenen;
- verbeteren toegang tot zorg.

Onderwerp: meer maatschappelijke participatie

Kerndoel

Meer maatschappelijke participatie

Speerpunten:

- zinvolle besteding van de dag;
- inkomen zekerstellen;
- schulden voorkomen;
- ondersteunen van mantelzorgers;
- bevorderen vrijwillige inzet;
- eenzaamheid/sociaal isolement tegenaan;
- vermindering laaggeletterdheid;
- ondersteuning bij zorgvraag;
- inclusieve samenleving.

Onderwerp: gunstiger opvoedklimaat

Kerndoel

Gunstiger opvoedklimaat

Speerpunten:

- veilige passende leer- en leefomgeving (thuis en op school) met voldoende middelen voor persoonlijke ontwikkeling;
- versterken ouderschap;
- alle kinderen kunnen meedoen.

Kerndoel

Beter organiseren zorg, welzijn en ondersteuning om dit duurzaam, bereikbaar en betaalbaar te houden

Speerpunten:

- opzet stuurinformatie;
- optimaliseren werkwijzen en sturing.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^e rapportage	Toelichting 1 ^e rapportage
301	Gezondere levensstijl Gezond gewicht (bewegen en voeding) In 2021 is het overgewicht onder jongeren, volwassenen en ouderen aantoonbaar afgenomen t.o.v. de vorige meting.	Uitvoering activiteitenprogramma 2021 gericht op gezond gewicht van het nieuwe Gezondheidsbeleid (2020-2025), dat in 2020 aan de raad wordt aangeboden.)		Het beleidsplan 2021-2025 wordt in juni aangeboden aan de Raad. Uitvoering van het activiteitenprogramma 2021 is gebaseerd op het staande gezondheidsbeleid.
		Uitvoering van het basistakenpakket en het aanvullende pakket door GGD-Fryslân 2021. (Aanvullende pakket wordt jaarlijks herzien), gericht op gezond gewicht.		Reguliere uitvoering, op basis van het staande gezondheidsbeleid. Nieuw beleid wordt in juni aangeboden ter besluitvorming.
		JOGG gemeente worden (Jongeren op gezond gewicht); een programmatische aanpak waarbij bestaande en nieuwe initiatieven bijeengebracht worden, gericht op gezonde voeding en levensstijl).		Met ingang van 25 maart is de gemeente, ook een JOGG gemeente geworden.
		Uitvoeren projecten vanuit GIDS (terugdringen van gezondheidsachterstanden, met speciale aandacht voor lage sociale economische status).		Projecten onder de vlag van GIDS worden doorgezet. NME De Klyster, IVN, buursportcoaches en sportverenigingen zijn betrokken bij de uitvoering van deze programma's.
		Alcohol en Drugs (middelen gebruik) en Rookvrije generatie In 2021 is het middelen gebruik onder jongeren, volwassenen en ouderen aantoonbaar afgenomen t.o.v. de vorige meting.	Uitvoering activiteitenprogramma 2021 gericht op middelengebruik en rookvrije generatie, van het nieuwe Gezondheidsbeleid (2020-2025).	
	Uitvoering activiteitenprogramma 2021 gericht op middelengebruik en rookvrije generatie, van het Preventie en Handhavingplan 2020-2023.		Uitvoering van het activiteitenprogramma 2021 is gebaseerd op het staande gezondheidsbeleid. VNN, Het samenwerkingsverband Mei fêste hân en de GGD zijn partners die een rol spelen in de uitvoering van het activiteitenprogramma.	

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^e rapportage	Toelichting 1 ^e rapportage
	<p>Psychosociale gezondheid In 2021 zijn depressie gevoelens onder jongeren, volwassenen en ouderen aantoonbaar afgenomen t.o.v. de vorige meting.</p>	<p>Uitvoering activiteitenprogramma 2021 gericht op psychosociale gezondheid van het nieuwe Gezondheidsbeleid 2020-2025 (dat in 2020 aan de raad wordt aangeboden).</p> <p>Uitvoering activiteitenprogramma 2021 'Mei fêste hân' gericht op grensoverschrijdend gedrag en cyberpesten.</p>	 	<p>Het beleidsplan 2021-2025 wordt in juni aangeboden aan de Raad. Uitvoering van het activiteitenprogramma 2021 is gebaseerd op het staande gezondheidsbeleid.</p> <p>Via het project Mei fêste hân worden steeds meer scholen gemotiveerd initiatieven op te pakken. Ouders van leerlingen worden ook daarvoor benaderd. Door de Corona-pandemie worden er minder activiteiten uitgevoerd dan gepland, afhankelijk van de versoepelingen.</p>
302	Meer maatschappelijke participatie			
	<p>Het aantal huishoudens dat binnen de gemeente in armoede leeft neemt af. Het aantal huishoudens dat in 2021 van een (langdurig) laag inkomen moet leven is 3,2%</p>	<p>Aanpak armoede wordt verder geïntensiveerd met de volgende specifieke activiteiten in 2021:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkelen en uitvoeren van nieuw vast te stellen integraal en kindgericht armoedebeleid; • Inzet van minimacoaches. <p>Aanpak van schulden wordt verder geïntensiveerd met de volgende specifieke activiteiten in 2021:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Versterken samenwerking schuldhelpverlening, zowel intern (Geb.team) als met derden (woningstichtingen); • Intensiveren van vroegsignalering; • Inzetten op preventie 	 	<p>Er wordt aan het nieuwe integraal beleidskader gewerkt. Er zijn diverse werkgroepen en klankbordgroepen actief. Eind 2021 wordt het kader en een uitvoeringsprogramma aan de Raad voorgelegd ter besluitvorming. De werving van minimacoaches is afgerond en worden inmiddels ingezet binnen onze organisatie. De applicatie Voorzieningenwijzer zal door de Minimacoaches gebruikt worden om betalingsachterstanden in een vroeg stadium op te sporen. Een werkgroep is gestart met de voorbereiding.</p> <p>Hiermee is een start gemaakt. Hierbij worden partijen als ROC Friesland College (kwetsbare jongeren), RMC, NEF Woningbouwcoöperaties (werkgroep betaalbaarheid, vastleggen doelen in prestatieafspraken), het Bolwerk en intern de gebiedsteams betrokken. Vroegsignalering is als project inmiddels gestart.</p>

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^e rapportage	Toelichting 1 ^e rapportage
	<p>Het percentage inwoners dat als vrijwilliger actief is bedraagt eind 2022 45%. Dat houdt een stijging in van 3% t.o.v. 2020. NB Friesland kent het hoogste % vrijwilligers landelijk.</p>	<p>Inzet werk- en activiteitenprogramma Stichting het Bolwerk/Timpaan.</p>		<p>De doelstelling is (te) ambitieus geformuleerd. Onze gemeente heeft een hoog percentage inwoners dat als vrijwilliger actief is. De inzet van het Bolwerk/Timpaan is erop gericht een gedegen ondersteuning structuur te bieden aan verenigingen en vrijwilligers die mogelijk begeleiding en ondersteuning nodig hebben.</p>
		<p>In 2021 zijn er nieuw uitgangspunten voor het welzijnsbeleid (2021-2024) bepaald inclusief bijbehorende activiteiten, waarbij ingezet wordt op alle speerpunten benoemd in dit kerndoel. Het welzijnsbeleid omvat mantelzorg, volwassenen/ouderenwerk, jongerenwerk, vrijwillige inzet en samenlevingsopbouw.</p>		<p>Er wordt dit voorjaar een start gemaakt met nieuw kader Welzijnsbeleid, met als doel een steviger koppeling met het Zorgbeleid. Het doel is om eind 2021 een kadernotitie op te leveren.</p>
	<p>Het aantal inwoners dat zich sociaal en emotioneel eenzaam voelt neemt af met 5% van 39% (in 2020) naar 34% (in 2022).</p>	<p>Inzet werk- en activiteitenprogramma Stichting het Bolwerk/Timpaan.</p>		<p>.Regulier programma en werkplan van het Bolwerk en Timpaan. Er wordt ook extra inzet geleverd op dit onderdeel. Er worden bijvoorbeeld belondes gedaan onder ouderen. Echter door de Coronapandemie en Lockdown staat dit doel extra onder druk.</p>
	<p>Het aantal inwoners dat gebruik maakt van de locaties en trainingen om te willen leren is in 2021 t.o.v. 2020 toegenomen met 5%.</p>	<p>Er worden i.s.m. met partners themamiddagen en cursussen georganiseerd om laaggeletterdheid onder de aandacht te brengen en een goede doorverwijzing te realiseren (digitaalhuisplus).</p>		<p>Er worden doorlopend activiteiten georganiseerd en aangeboden. Dit in samenwerking met Bibliotheken en bijvoorbeeld basisscholen. Ook partners als NEF en Vluchtelingenwerk worden betrokken om te werken aan deze doelstelling. Echter de maatregelen als gevolg van de Corona pandemie bemoeilijken de uitvoering van dergelijke activiteiten.</p>

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^e rapportage	Toelichting 1 ^e rapportage
303	Gunstiger opvoedklimaat			
	Eind 2021 zijn alle kinderen vóór de schoolgerechtigde leeftijd in beeld t.b.v. een afgestemde aanpak.	Zorgcoördinatoren/pedagogen worden ingezet om het kind in beeld te brengen en vroegtijdige achterstand te kunnen signaleren (0-4 jaar).		De zorg coördinatoren en pedagogen worden doorlopend ingezet en be- vraagd m.b.t. deze doelen. Dit wordt geborgd in de reguliere overleggen en samenwerking met de peuteropvangorganisaties.
		Inzet op onderwijszorgarrangementen met de scholen: <ul style="list-style-type: none"> • Vanuit gemeente: Samenwerking met SBO De Twine en Dockinga • In ANNO verband: Uitvoering activiteiten 2021 voortvloeiend uit 'Kompas werkgemeenschap passende ontwikkeling' en 'Programma werkgemeenschap passend onderwijs' (ANNO-samenwerking). • In provinciaal verband: Actieplan Fryske bern. • Landelijk: deelname als inspiratieregio aan het project 'Met andere ogen', 		Onderwijs en zorg vinden elkaar regelmatig en frequent in de opgezette werkgroepen Onderwijs en Zorg en taal/vve/laaggeletterdheid. Het ontwikkelen van IZO's (integrale zorgoverleggen) wordt opgepakt en ontwikkeld in de pilots met scholen die onder de vlag van Foar Fryske Bern, ANNO en NO als inspiratieregio worden opgezet en dit jaar van start gaan. Een projectleider is hiervoor aangesteld, zowel intern als extern. Uw Raad is eveneens middels een presentatie op 25 maart hierover geïnformeerd.
	Eind 2021 wordt er op basis van een convenant samengewerkt met alle huisartspraktijken.	Realisatie project samenwerken huisartsenpraktijken en praktijkondersteuners.		Project loopt. Doel is in juli 2021 de eerste POH-ers GGZ Jeugd actief te hebben bij de huisartsen in onze gemeenten. Implementatiefase is van start gegaan. Uw Raad is eveneens middels een presentatie op 25 maart hierover geïnformeerd.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^e rapportage	Toelichting 1 ^e rapportage
	De problematiek van kinderen die worden geconfronteerd met een echtscheidingssituatie wordt tot een minimum beperkt.	Resultaten bereiken via een actieve deelname aan het provinciale programma: <ul style="list-style-type: none"> Kind in beeld bij echtscheiding, onderdeel van Foar Fryske Bêrn, en de methode van Sociale Innovatie. (Zie: www.foarfryskebern.nl). 		Het fries actieplan 'Duurzame aanpak geweld in afhankelijkheidsrelaties' is in 2019 van start gegaan. Eind 2020 is het eerste project 'Samenwerken aan Veiligheid' gestart, waarin onze gemeente pilot gemeente is. In dit project staat het gebruik van het veiligheidsplan en mogelijke verbeterlagen in de veiligheids-cyclus in casuïstiek centraal. Daarnaast is er een werkproces ontwikkeld rondom positionering en facilitering van de aandacht functionarissen huiselijk geweld.
304	Beter organiseren zorg, welzijn en ondersteuning om dit duurzaam, bereikbaar en betaalbaar te houden			
	Sturinginstrumentarium sociaal domein geïmplementeerd inclusief periodieke rapportagestructuur (2021) (ter ombuiging van tekorten en ter vergroting van inzicht en sturingsmogelijkheden).	Implementatie overleg- en rapportagestructuur gebaseerd op sturingsgegevens begin 2021 (De sturingsinformatie zelf is geen onderdeel van het programma maar van de bedrijfsvoering). Project kostenbeheersing in sociaal domein in 2021 afgerond en geëvalueerd. Uitvoering project Wending Eerste evaluatie van project de Wending voorjaar 2021. De Sociale bouwmarkt: uitwerking van concept de sociale bouwmarkt (innovatief participatief traject voor het beter organiseren van de toegang tot de zorg).	 	Er is een overlegstructuur geïmplementeerd (sturen per wet). Deze is gekoppeld aan de P&C cyclus. Eindrapportage is verzonden naar de Raad. Op 25 maart is hier in een informatieve Raadsbijeenkomst eveneens aandacht aan besteed. Er heeft begin 2021 een herstart plaatsgevonden. Er is een kerngroep samengesteld en een nieuwe (interne) projectleider is aangesteld. Vanwege Corona en de restricties heeft dit project vertraging opgelopen. Fase 1 (onderzoek) is afgerond. Fase 2 (opstellen plan van aanpak/implementatie) is gestart.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^e rapportage	Toelichting 1 ^e rapportage
	In 2022 wordt 50% van onze diensten voor enkelvoudige producten digitaal verleend.	Digitaliseringsproject 2021.		Project loopt. Er vindt afstemming plaats, via frequente overleggen, met de andere lopende projecten.
	Gebiedsteams gaan in 2021 in het gebied werken met betrokken organisaties en inwoners (om zorg, welzijn en ondersteuning samen en zo dichtbij mogelijk te organiseren).	In samenwerking met bewoners opstellen gebiedsanalyses per gebied ter voorbereiding op gebiedsplannen. (één van de resultaten van project Wending).		Zie <i>Uitvoering project Wending</i> Eerste evaluatie van project de Wending vindt voorjaar 2021 plaats.
		Benutten laagdrempelige voorzieningen voor ontmoeting en dagbesteding.		Er is een toetsingskader opgesteld voor de uitvoering, waarin het gebruik van dergelijke voorzieningen als prioritair en voorliggend wordt gepositioneerd t.o.v. ZIN en PGB.
		Uitvoering activiteiten 2021 voortvloeiend uit nieuwe uitgangspunten voor het welzijnsbeleid (2021-2024).		Er wordt dit voorjaar een start gemaakt met nieuw kader Welzijnsbeleid, met als doel een steviger koppeling met het Zorgbeleid. Het doel is om eind 2021 een kadernotitie op te leveren. Dit kader geldt als fundament voor het uitvoeringsprogramma en werkplan 2022 van het Bolwerk/Timpaan. 2021 zal nog verlopen volgens het staande Welzijnsbeleid en afspraken met het Bolwerk/Timpaan.

Onderwerp beleidsdocumenten
<i>Langer leven in goede gezondheid</i>
Gezondheidsbeleid 2014-2017
In concept:
Gezondheidsbeleid/handhavingsbeleid
<i>Meer maatschappelijke participatie</i>
Kadernota "samen leven, sterk voor elkaar" (2013)
Algemeen deel uitvoeringsplan (2014)
Uitvoeringsplan Participatiewet (2014)

Onderwerp beleidsdocumenten
Uitvoeringsplan WMO (2014)
Fan Wearde, mantelzorgbeleid (2016)
"Het nieuwe jongerenwerken DDFK"
In Concept
Beleid sociaal domein (Wmo, Jeugdwet, Participatiewet) 2018/(2019)
Armoedebeleid (2018/2019)
Beleid terugvordering en verhaal, verificatiebeleid en handhavingsbeleid sociaal domein
Herijking Participatiebeleid
Visiedocument wonen en zorg
Visiedocument gebiedsteam (toegang)
Notitie Harmonisatie Welzijnswerk; Welzijnsbeleid 2021-2024 (in ontwikkeling)
<i>Gunstiger opvoedklimaat</i>
Uitvoeringsplan Jeugdwet (2014)
Lokaal actieplan Huiselijk geweld en kindermishandeling

Verbonden partij	Bijdrage aan beleidsdoelstellingen
Werk-en Leerbedrijf NEF	Uitvoering geven aan de Participatiewet.
Veiligheidsregio Fryslân onderdeel GGD Fryslân	Gezondheidsdienst van de Friese gemeenten ter bevordering van de gezondheidssituatie en leefstijl van inwoners.
Sociaal Domein Fryslân	Het doel is de beleidsvoorbereiding ten behoeve van de wettelijke taken op het terrein van jeugdzorg, maatschappelijke ondersteuning en participatie en de inkoop ten behoeve van de wettelijke taken op deze terreinen doelmatig en kwalitatief hoogwaardig te organiseren. Vanuit SDF participeren wij ook in 'Foar Fryske Bern'.
Mobiliteitsbureau Noordoost Fryslân	De gemeenten Achtkarspelen, Dantumadiel, Noardeast-Fryslân en Tytsjerksteradiel en de provincie Fryslân hebben besloten om samen te werken op het gebied van het regionale doelgroepenvervoer en openbaar vervoer in de regio Noordoost Fryslân. Dit om de leefbaarheid te vergroten.

Overzicht baten en lasten 2021 Programma 3: Soarch en Wolwêzen

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting 2021	Begroting na wijziging	Wijziging 1 ^e rapportage	Begroting na 1 ^e rapportage
Baten	17.270	18.754	2.062	20.816
Lasten	-69.007	-71.285	-3.207	-74.492
Saldo baten en lasten	-51.737	-52.531	-1.145	-53.676
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	280	535	359	894
Geraamd resultaat	-51.457	-51.996	-786	-52.782

Toelichting op de wijzigingen Programma 3: Soarch en Wolwêzen

Bedragen x € 1.000	Afwijkingen 1 ^e rapportage	Incidenteel (I) Structureel (S)
Baten		
Overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (TOZO)	2.060	I
Bijstelling van het budget op grond van de voorlopige eerste en tweede toekenningsbeschikking 2021 voor de overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers. Dit betreft een specifieke uitkering vanwege de Corona crisis vandaar dat zowel de baten als lasten met hetzelfde bedrag worden bijgesteld.		
Verschillen kleiner dan € 50.000	-18	S
Verschillen kleiner dan € 50.000	20	I
Totaal baten	2.062	
Lasten		
Algemene volksgezondheid	-25	I
Subsidie Sionsberg: bij de begrotingsbehandeling 2021 is een amendement aangenomen om een bedrag van € 25.000 te reserveren in de Algemene reserve voor de Sionsberg. Inmiddels heeft dit tot een subsidieverstrekking geleid. De reservering wordt nu omgezet in een daadwerkelijke onttrekking.		
Overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (TOZO)	-2.060	I
Bijstelling van het budget op grond van de voorlopige eerste en tweede toekenningsbeschikking 2021 voor de overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers. Dit betreft een specifieke uitkering vanwege de Corona crisis vandaar dat zowel de baten als lasten met hetzelfde bedrag worden bijgesteld.		

Bedragen x € 1.000	Afwijkingen 1^e rapportage	Incidenteel (I) Structureel (S)
Huishoudelijke hulp WMO Bijstelling ombuiging sociaal domein op basis van de rapportage kostenbeheersing november 2020. De besparing uit de kostenbeheersing valt in 2021 incidenteel lager uit doordat thuisbezoeken voor herbeoordeling niet mogelijk zijn gezien de richtlijn van de RIVM.	-88	I
Huishoudelijke hulp WMO Toenemende aantal klanten (gemiddeld over 2020 1.020 en per maart 2021 1.107) en indexatie van tarieven leiden tot hogere uitgaven huishoudelijk hulp.	-400	S
Opvang en beschermd wonen 18+ De tekorten vanuit de centrumregeling beschermd wonen vallen lager uit.	291	S
PW bijstand algemeen (BUIG) Bijstelling ombuiging sociaal domein op basis van de rapportage kostenbeheersing november 2020. De besparing uit de kostenbeheersing valt lager uit doordat screening van het ijzeren bestand niet langer deel uitmaakt van de regiodeal doordat niet voldoen kan worden aan de co-financiering van dit project.	-267	S
PW bijstand algemeen (BUIG) Bijstelling ombuiging sociaal domein op basis van de rapportage kostenbeheersing november 2020. De besparing uit de kostenbeheersing valt lager doordat vanwege covid de uitvoering verschoven is.	-120	I
PW bijstand algemeen (BUIG) Bijstelling ombuiging sociaal domein op basis van de rapportage kostenbeheersing november 2020. De besparing uit de kostenbeheersing valt incidenteel hoger uit, de samenwerking met NEF in het 50 banenplan levert een eenmalige besparing op bij de uitkeringen.	200	I
Re-integratie- en participatievoorziening (PW) Incidentele extra financiering re-integratie trajecten NEF 352.000 voor 2021.	-352	I
Bijzondere bijstand Bijstelling op basis van uitvoeringsmiddelen en verstrekkingen voor de TONK regeling, dit betreft een tijdelijke uitkering vanwege de Corona crisis. De kosten worden daarom onttrokken aan de reserve Coronacompensatie	-313	I
Collectieve ziektekostenverzekering Het begrote bedrag voor de lasten van de collectieve zorgverzekering voor minima, de AV Frieso, is de laatste jaren niet bijgesteld. Bijstelling is nu nodig om dit te laten overeenkomen met de feitelijke lasten. Sinds 2021 is de facturering gewijzigd. In plaats van voorschotten en nabetaling, wordt een vaste premie gerekend. Doordat 'De Friesland' sinds 2021 bedrijfskosten doorrekend, resulteert dit in een lastenverhoging.	-50	S

Bedragen x € 1.000	Afwijkingen 1^e rapportage	Incidenteel (I) Structureel (S)
Verschillen kleiner dan € 50.000	-24	S
Totaal lasten	-3.207	
Onttrekkingen aan reserves		
Reserve Coronacompensatie Tijdelijke subsidieregeling vrijwilligersorganisaties jeugd	21	I
Reserve Coronacompensatie Uitvoeringskosten TONK regeling	313	I
Algemene reserve Subsidie Sionsberg	25	I
Totaal onttrekkingen	359	
Totaal saldo wijzigingen	-786	

Programma 4: Wurk, Bedriuw en Rekreaasje

Waar gaat programma 4 'Wurk, Bedriuw en Rekreaasje' over?

Portefeuillehouder(s) : J. Boerema
Programmaregisseur : W. de Vries
Programmamanager : M. van den Bosch

Inleiding:

Noardeast-Fryslân staat als nieuwe gemeente voor een grote opgave. Een gerichte economische aanpak moet er toe bijdragen dat de gemeente zich in totaliteit sterk ontwikkelt. In Noardeast-Fryslân zijn van oudsher de sectoren landbouw (met name agrifood), maakindustrie (in het bijzonder de metaalindustrie) en bouwnijverheid sterk aanwezig. Dit zijn de meest stuwende en innovatieve sectoren in de regio. Deze sectoren herbergen vele toppers die wereldwijd koploper zijn maar die bij het grote publiek niet bekend zijn.

In dat licht bezien is het verstandig om extra aandacht voor deze sterke sectoren binnen de gemeente te genereren vanwege hun innovatieve kracht en/of vanwege hun duurzame ontwikkelingspotentie. Het is dan ook noodzakelijk om deze krachten verder te ontwikkelen in samenhang met het onderwijs en de ondernemers. Daarnaast moeten de krachten gebundeld worden om vraag en aanbod op de arbeidsmarkt beter te laten aansluiten.

Het faciliteren van het bedrijfsleven in vestigingsmogelijkheden en bereikbaarheid in zijn totaliteit heeft daarbij grote aandacht. Want door de komst van de Centrale As en daarmee een veel betere bereikbaarheid is een duidelijk waarneembare belangstelling voor bedrijfsvestiging op gang gekomen.

Daarnaast dient ingezet te worden op verdere ontwikkelingsruimte voor de bovenregionale positie van Dokkum en de centrumpositie van Kollum voor de leefbaarheid in de gehele gemeente. Ook ontwikkelmogelijkheden voor Hallum zijn in dit kader van belang.

Mogelijk is een insteek op een aantal duidelijke prioritaire onderdelen waarbinnen een aantal thema's van belang zijn als stimulering bedrijvigheid, opwaardering infrastructuur duurzame energie en voorzieningenniveau een te verkiezen strategie.

De gemeente Noardeast-Fryslân kan zich gelukkig prijzen met het gegeven dat ze naast een nationaal park (Lauwersmeer) een werelderfgoed (Waddenzee) en een Nationaal landschap (Noardlike Fryske Wâlden) kent. Zeer waardevolle elementen die een cruciale rol vervullen in het recreatieve en toeristische beleid. In een nog nader uit te werken beleidsplan zal hier met name aandacht voor zijn, zeker in relatie tot het ontwikkelen van streekmerken en de reeds bestaande infrastructuur en voorzieningen.

Om de economische kracht en structuur van de gemeente Noardeast-Fryslân te versterken is het tevens van belang om ook regionaal de samenwerking te zoeken. Het gezamenlijk optrekken met andere gemeenten en de provincie, in de vorm van het werken aan de economische versnellingsagenda, kan daarbij een stevige impuls betekenen. Immers overheden, bedrijfsleven, kennis- en onderwijsinstellingen en andere actoren, werken aan de totstandkoming van een dergelijk instrument voor Noardeast-Fryslân, die in economische zin moet werken aan het versterken van de economische vitaliteit, het verdienend vermogen van de regio en de leefbaarheid in de kernen op peil te houden.

In dit verband is het mogelijk wenselijk om er naar te streven om ook een kernzone te worden waar rekening mee gehouden dient te worden in het provinciale beleid. Verstandiger is het om te stoppen met de focus op economische kernzones en meer aandacht te vragen voor de ontwikkeling van de rest van Fryslân.

Hoofddoelstelling:

Behouden en streven naar een gezond ondernemersklimaat.

Kerdoelstellingen:

De hoofddoelstelling is nader uitgewerkt naar kerndoelstellingen die hieronder per onderwerp worden beschreven.

Onderwerp: bereikbaarheid en ruimte voor bedrijven

Kerdoelen

Bereikbaarheid en ruimte voor bedrijven

Speerpunten:

- aanbod van bedrijventerreinen;
- provinciaal convenant bedrijventerreinen;
- dienstverlening aan en het faciliteren van de ondernemers;
- contacten met ondernemersverenigingen;
- ontsluiting d.m.v. wegen en digitale mogelijkheden;
- op peil houden van werkgelegenheid;
- bedrijven zoveel mogelijk in de dorpen behouden met het oog op de leefbaarheid.

Meer instroom en toeleiding naar werk

Speerpunten:

- mismatch op de arbeidsmarkt;
- re-integratie;
- onderwijs;
- ondernemersbelangen.

Toelichting;

- Door aantrekkende economie is de vraag naar bedrijventerreinen op verschillende plaatsen groot. Dat vraagt om actie en zal er zeker toe bijdragen dat het overleg over het aantal m² bedrijventerreinen weer op scherp komt. Dat zal zeker de nodige spanning op gaan leveren in het overleg met de provincie.
- Daarnaast is door de genoemde economische ontwikkeling de vraag naar personeel sterk gestegen. De instroom vanuit de groep lager opgeleiden neemt gestaag toe maar zou mogelijk nog beter kunnen. Daar zal door gerichte acties een antwoord op gevonden moeten worden.

Onderwerp: verbeteren detailhandel en structuur

Kerdoel

Verbeteren detailhandel structuur

Speerpunten:

- ondernemers;
- ondernemersverenigingen;
- overige maatschappelijke voorzieningen(en combi's);
- ANNO onderzoek;
- winkelvloeroppervlak;
- bereikbaarheid;
- compleetheid detailhandel in de grotere kernen.

Onderwerp: meer toekomstbestendige, Duurzame en innovatieve bedrijvigheid

Kerdoel

Meer toekomstbestendige, duurzame en innovatieve bedrijvigheid

Speerpunten:

- behoud bedrijvigheid;
- versterken sterke sectoren;
- inzet op innovatie als dragende en stuwende kracht.

Onderwerp: een betere uitstraling als aantrekkelijke en gastvrije gemeente om te recreëren en te verblijven

Kerdoel

Een betere uitstraling als aantrekkelijke en gastvrije gemeente om te recreëren en te verblijven

Speerpunten:

- ondernemersklimaat;
- marketing en promotie;
- verblijfsaccommodaties;
- recreatieve infrastructuur;
- toeristische voorzieningen.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^e rapportage	Toelichting 1 ^e rapportage
401.1	Bereikbaarheid en ruimte voor bedrijven			
	Het aantal verkochte bedrijfskavels moet in de periode 2019-2022 toenemen met 5%.	Inzet van Bedrijvencontact- functionarissen en communicatie.		De verkoop van bedrijfskavels verloopt voorspoedig.
	Het realiseren van toename bedrijfsterreinen van 3% in het convenant. Met name Betterwird in Dokkum en het bedrijventerrein in Hallum.	In regionaal verband het convenant regelen om zodoende voldoende bedrijfsterreinen te ontwikkelen. Met name in Dokkum, Hallum en Kollumerzwaag dient uitbreiding gerealiseerd te worden.		De vraagprognose van de provincie is gereed en dient als leidraad voor regionale afspraken.
	Het aantal gecombineerde bedrijfsbezoeken (collegeleden en BCF) vastleggen in Plan van Aanpak (PvA).	Regelen van gecombineerde bezoeken door de contactfunctionaris, op basis van de afspraken in het plan van aanpak.		Er wordt gewerkt met een aangepast schema i.v.m. corona
		Het actief ondersteunen en beleggen van het economisch platform, waarin de bestaande ondernemersverenigingen zijn vertegenwoordigd (Voor de landbouw, vertegenwoordigd door o.a. LTO wordt een separaat overleg opgestart).		Het platform is geïnstalleerd en in principe zijn er afspraken gemaakt over de volgende bijeenkomsten. Corona heeft voor uitstel gezorgd. Met LTO Noardeast-Fryslân is een regulier overleg opgestart. Dat overleg zal vier keer per jaar worden gehouden.
	Onderzoek naar nieuwe westelijke ontsluitingsweg Dokkum en oost- tangent Kollum in periode van 2020-2022.	Dit wordt uitgewerkt in de opgaven zoals deze zijn opgesteld in de onlangs vastgestelde Mobiliteitsvisie (ANNO).		De mobiliteitsvisie is gereed. Nadere uitwerking de visieopgaven wordt opgestart.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^e rapportage	Toelichting 1 ^e rapportage
401.2	Meer instroom en toeleiding naar werk			
	De werkgelegenheid voor de laaggeschoolde arbeidskrachten en ouderen groeit met 2% per jaar in de periode van 2019 - 2022.	NEF wordt ingezet om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt weer goed te kunnen laten functioneren als werknemer. De inzet is zowel gericht op mensen (werknemers) als bedrijven.		Het Herstelprogramma van Fryslân Werkt is gebaseerd op drie pijlers: 1. Crisisdienstverlening; 2. Scholing; 3. Jeugdwerkloosheid. Per pijler is een projectorganisatie gevormd, met elk een projectleider en communicatie, monitoring en projectondersteuning voor de pijlers gezamenlijk. De uitvoering van de drie pijlers zal belegd worden bij werk- leerbedrijf NEF. Er is nu nog sprake van oplopende instroom in participatiewet en dalende uitstroom.
	Betere samenwerking en aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt realiseren in het kader van de Versnellingsagenda Noordoost Friesland.	In het kader van de Versnellingsagenda worden de volgende business-cases uitgevoerd: 1.a. Mobiliteitscentrum; 1.b. Wendbaar vakmanschap; 1.c. Bouwen aan ambitie. Door de coronacrisis heeft er een aanzienlijke verschuiving in de uitwerking van deze pakketten plaats gevonden. Nadere uitwerking toegesneden op de huidige situatie is vereist. Inzet van de Kenniswerkplaats en Kennislab, om een sluitende keten te vormen voor arbeidsbemiddeling en toeleiding.		In de tender van mei zal de projectaanvraag voor het leerwerkloket NOF worden ingediend. De kwartiermaker is reeds gestart (april 2021). Noordoost Friesland kiest voor een satelliet locatie van het huidige Loket Leren & Werken, gericht op het lokaal toepassen op een vitale regionale economie en arbeidsmarkt van alle facetten die te maken hebben met een Leven Lang Ontwikkelen.
	Stimuleren en mede organiseren van een traject van leven lang leren.	Ontwikkelen en implementeren van doorlopende ambitieroutes, ook experimenteel.		In het kader van de Versnellingsagenda wordt een businesscase ontwikkeld voor 'Stadswerkplaats Dokkum', geïnitieerd door werk-/leerbedrijf NEF, samen met partners vanuit overheid, onderwijs en bedrijfsleven.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^e rapportage	Toelichting 1 ^e rapportage
				De Stadsworkplaats wordt dé praktijklocatie voor ROC's, bedrijven en lokale overheid, is zowel op het onderwijs als bedrijfsleven gericht, biedt intensieve ondersteuning van praktijkbegeleiders aan zowel leerlingen als bedrijven en speelt voor de regionale ROC's een belangrijke rol in zowel de werving van nieuwe leerlingen, als het zorgen voor passende stages en leerwerkplekken.
		Werken aan challenges in de diverse themalabs (Techlab, Digilab, Fjildlab en Zorglab).		De uitvoering verloopt volgens planning.
		Blijvend inzetten op Bab-banen (Baan Afspraak Banen).		Binnen het Regionaal MobiliteitsTeam (RMT) is er een aanspreekpunt voor (de dienstverlening aan) deze doelgroep. Binnen het budget van het RMT zijn er middelen beschikbaar voor het organiseren van werkfitplekken. Extra inspanningen die worden gedaan om het aantal BAB-banen (met name bij publieke werkgevers) te verhogen, zijn onderdeel van de reguliere werkwijze van Fryslân Werkt!
402	Creëren en realiseren van de juiste randvoorwaarden voor detailhandels beleid			
	Het in stand houden van het winkelaanbod voor de dagelijkse boodschappen in de kernen van Noardeast-Fryslân.	Gelet op de enigszins zorgelijke situatie in de detailhandel zal in voorkomende gevallen actiever ingespeeld worden op mogelijk nieuwe ontwikkelingen als het gaat om de leegstand in één van de kernen.		Vanwege mogelijke gevolgen van de coronacrisis is hier hoge prioriteit aan gegeven. Er is veelvuldig overleg met ondernemers. Het opstarten van de werkgroep binnenstadsmanagement Dokkum is gaande.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^e rapportage	Toelichting 1 ^e rapportage
	Op basis van het in ANNO verband opgesteld onderzoeksrapport nagaan hoe in de grotere kernen het complete winkelaanbod te behouden is in het belang van de totale regio.	De nadere bijstelling en uitwerking van het detailhandelsbeleid in regionaal verband zal gezien de huidige wijze van samenwerken en de huidige stand van de economie in eerste instantie meer gemeentelijk vorm en inhoud moeten krijgen.		Gezien de te verwachten gevolgen van de coronacrisis voor de winkelcentra krijgt dit een hoge prioriteit. Vooral wordt het eerst op lokaal niveau opgepakt. De vraag of we dit wel regionaal moeten oppakken ligt (nog steeds) besloten in de discussie rond de ANNO 3 agenda en die discussie is nog niet afgerond.
403	Meer toekomstbestendige, duurzame en innovatieve bedrijvigheid voortvloeiend uit de versnellingsagenda			
	Door een grote mate van samenwerking tussen bedrijven, onderwijs en overheid een hogere uitstroom vanuit het onderwijs naar bedrijven in drie stuwende bedrijfssectoren stimuleren.	Het vormen van samenwerkingsclusters van bedrijven en onderwijsinstellingen in de sectoren bouw, metaal en agrifood in 2020 en 2021.		Loopt onder de Versnellingsagenda.
Innovatieve samenwerking in de bouw-campus gericht op procestechnologie, ontwikkeling van circulaire producten en versnellen van marktintroductie.			Loopt onder de Versnellingsagenda.	
Binnen de metaalsector werken aan shared facility centre en het verder uitbouwen van samenwerkingsclusters.			Onderzoek naar fysieke locatie i.s.m. onderwijs wordt gestart.	
Stimuleren van meer kennisdeling in zogenaamde regionale kennisnetwerken.			Loopt onder de Versnellingsagenda.	
	Meer innovatieve ontwikkelingen in de sectoren bouw, metaal en agrifood.	Activiteiten vanuit de agenda van de Versnellingsagenda uitvoeren, gebruik makend van de reeds ontwikkelde initiatieven in de regio.		Projecten worden uitgevoerd onder de Versnellingsagenda.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^e rapportage	Toelichting 1 ^e rapportage
	Meer duurzaamheid in de sectoren bouw, metaal en agrifood.	Bedrijven stimuleren meer duurzaamheidsmaatregelen te nemen en in samenwerkingsclusters te werken aan innovaties in de productie en de proces-technologie.		Duurzaamheidsproject wordt opgestart.
Circulair/duurzaam inkopen.			Is grotendeels gerealiseerd.	
Duurzame en circulaire initiatieven vanuit dorpen en ondernemers stimuleren en faciliteren.			Loopt.	
Bedrijven stimuleren afval als grondstof te gebruiken.			Dit moet nog nader worden uitgewerkt.	
404	De aantrekkelijkheid en gastvrijheid van de gemeente om te recreëren en te verblijven verder vergroten en te vermarkten.			
	Meer toeristische en recreatieve voorzieningen in het Lauwersmeer-gebied/Waddengebied realiseren in de periode 2020-2022.	Uitvoering/samenwerking rondje Lauwersmeer (o.a. Uitkijktoren, Kollumeroord, TOP Dokkumer Nieuwe Zijlen Tribune op de Waddendijk). Aansluiting zoeken bij het Wereld Erfgoed Centrum, Lauwersoog (WEC).		De voorbereidingen voor het plaatsen van de Uitkijktoren en de TOP's zijn in volle gang. De bestemmingsplanprocedure voor de Uitkijktoren is succesvol afgerond. De Tribune op de Waddendijk is gereed. Hier zal t.z.t. nog publiciteit aan worden gegeven.
Ontwikkelen Hoek van de Bant tot recreatieve trekpleister aan het Lauwersmeer/Waddenzee.			Er is een conceptvisie voor de locatie Hoek van de Bant gereed gekomen. In verband met prioritering en beperkte menskracht & middelen, geeft college dit voorlopig geen vervolg.	

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^e rapportage	Toelichting 1 ^e rapportage
				<p>Ontbrekende actie: Onderzoek naar bevaarbaarheid van op- en trekvaarten in Noardeast-Fryslân: Verantwoording: Het Masterplan opvaarten is gereed en wordt aangeboden aan college en raad. Dat is een document met een totaalbeeld van kansen en kosten van wensen uit de mienskip om vaarten weer bevaarbaar te maken. De ambitie is door werk met werk te maken koppelkansen te benutten om varen in opvaarten te realiseren. De quick win met de Noorderverlaat in Dokkum zou bijvoorbeeld bijna alle dorpen boven Dokkum bereikbaar maken voor bootjes.</p>
		<p>Faciliteren en ondersteunen van programma Friese Waddenkust (projecten o.m. Holwerd aan zee, Sense of Place. Bezoekerscentrum Hegebeintum, Op Paad Lâns it Waad)</p>		<p>Loopt.</p>
	<p>Dokkum en Kollum beter en meer ontwikkelen tot toeristische en recreatieve centra in de periode 2020-2022.</p>	<p>Nader uitwerken van mogelijke ontwikkeling Harddraverspark in Dokkum ter versterking van de binnenstad (zie programma 5 onder 503).</p>		<p>In januari 2021 heeft de gemeenteraad ingestemd met de planontwikkeling van Harddraverspark en Tolhuispark, inclusief de reservering van de benodigde investeringsmiddelen. Er worden nu voorbereidingen getroffen om de plannen ten uitvoer te brengen.</p>
		<p>Uitvoering Súd Ie 3^e fase (route Dokkum-Lauwersmeer/Oostmahorn).</p>		<p>Voor in de afgelopen jaren afgeronde deelprojecten Súd Ie is koers uitgezet richting vaststelling subsidie Waddenfonds. Over de provinciale subsidie als cofinancieringsbijdrage zal aansluitend eveneens vaststelling plaatsvinden. Een subsidiebeschikking voor de deelprojecten die nog niet afgerond zijn wordt voorbereid.</p>

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^e rapportage	Toelichting 1 ^e rapportage
				<p>Coronamaatregelen hebben voor vertraging gezorgd bij de uitvoering van deelopgaven, zo ook het fietspad Súd le.</p> <p>De nieuwe sluis bij Esonstad te Oostmahorn is recent aanbesteed. In de komende maanden zal deze nieuwe sluis worden gerealiseerd. De twee laatste bruggen in de verbinding-route Nije Feart naar Oostmahorn aan het Lauwersmeer zullen na afloop van het toeristen-seizoen worden gerealiseerd.</p> <p>Planvoorbereidingen voor een nieuwe Aalsumerpoortbrug zijn inmiddels opgestart. Daarbij is gebleken dat de bestaande brugfundering in slechte staat verkeerd, zodat die fundering niet kan worden hergebruikt voor een nieuwe brug. Voor de zomer zal een voorlopig ontwerp van de nieuwe brug worden gemaakt. Daar zal een communicatietraject voor worden opgestart. Ook het lange termijnperspectief van de noordelijke stadgrachten binnen het regionaal vaarrouthenetwerk via historische wateren is via een parallel onderzoek in beeld gebracht.</p> <p>Een tijdelijke noodbrug voor fietsers en voetgangers zal bij een toekomstige bouwrealisatie Aalsumerpoort noodzakelijk zijn. Met de OVD en ook brandweer vindt overleg plaats om o.a. bevoorrading en noodtoegang voor de hoogwerker af te stemmen.</p>

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^e rapportage	Toelichting 1 ^e rapportage
				Het eilandje bij de binnenstad maakt ook onderdeel uit van fase 3 Súd Ie. De provincie overweegt het eilandje in eigendom over te dragen naar de gemeente. In dat kader zal een afkoop-som richting gemeente in beeld komen voor beheer en onderhoud van openbaar groen.
		Uitvoering Kollum Watersportdorp fase 2 (o.a. blauwe TOP, sanitaire voorziening centrum en verhogen Molenkampsbrug).		Er zijn 7 deelprojecten afgerond (blauwe TOP, culturele fietsroutes, 3D-tekeningen, aanlegplaats naar Veenklooster, toiletvoorziening, inspiratiekaart en herinrichting kaatsveld). De voorbereidingen voor het verhogen van de Molenkampsbrug zijn in gang gezet.
	Groei van vrijetijdssector: meer bezoekers, bestedingen en banen in balans met de leefomgeving 2020-2022.	Uitvoering geven aan de visie 'Land waar je landt; eropuit in de regio Noord-oost- Fryslân' in samenhang met de uitvoering van de Versnellingsagenda, onderdeel regiomarketing en destination-branding.		Inzet vindt plaats om succesvol een aanvraag (Stichting RMT) bij de Regio-deal (Versnellingsagenda) in te dienen om onderdelen uit de visie uit te kunnen voeren.
		Ondersteunen van recreatieve ontwikkelingen vanuit de dorpen en bedrijven in de gemeente.		Dit is een doorlopende proces; er wordt ondersteuning gegeven aan diverse ontwikkelingen vanuit dorpen en bedrijven.

Onderwerp beleidsdocumenten
<i>Masterplan Waterfront Dokkum (2011)</i>
Lauwersmeer presentatie 22-11-2012
Toeristisch programma Friese Wadden: Horizon 2013-2020
Toeristisch programma Friese Wadden: Horizon 2013-2020;
Merk Fryslân: Strategisch Marketingplan 2015-2018
<i>Bereikbaarheid en ruimte voor bedrijven</i>
Convenant bedrijventerreinen Noordoost Fryslân
Agenda Netwerk Noordoost Fryslân 2016 – 2020

Onderwerp beleidsdocumenten
<i>Verbeteren detailhandel en structuur</i>
Inventarisatie detailhandel Noordoost Friesland
Agenda Netwerk Noordoost Fryslân 2016 – 2020
<i>Meer toekomstbestendige, duurzame en innovatieve bedrijvigheid</i>
Op weg naar een versnellingsagenda; Versnellingsagenda Noordoost Fryslân
<i>Een betere uitstraling als aantrekkelijke en gastvrije gemeente om te recreëren en te verblijven</i>
Zwerven door Fryslân: Plan van Aanpak Integrale Toeristische Basisinfrastructuur Fryslân (2015)
Land en water verbonden; Uitvoeren Waterrecreatievisie Noordoost Fryslân
Agenda Netwerk Noordoost Fryslân II 2016-2020
Agenda Netwerk Noordoost II met bijlagen en opgaven
Meerjarenplan 2016-2019 Stichting Regiomarketing en Toerisme Noordoost Fryslân
Beleidsbrief Economie van de gastvrijheid provincie Fryslân (2016)
Actieplan Noordoost aan het Wad 1 (2016)
Het Waddengebied een cultuurlandschap van wereldklasse
Investeringskader Waddengebied 2016-2026
Jaarplan 2018 Stichting Regiomarketing en Toerisme Noordoost Friesland
Meerjarenprogramma Investeringskader Waddengebied 2018 en verder
Toeristische ontwikkeling en ontsluiting Wetterwâlden-Bûtenfjild
Toekomstplan 2020 De Marrekrite
Land en water verbonden; Toekomstbeeld en Strategische visie Waterrecreatie Noordoost Fryslân 2025

Onderwerp reguliere activiteiten
<i>Bereikbaarheid en ruimte voor bedrijven</i>
<i>Verbeteren detailhandel en structuur</i>
<i>Meer toekomstbestendige, duurzame en innovatieve bedrijvigheid</i>
<i>Een betere uitstraling als aantrekkelijke en gastvrije gemeente om te recreëren en te verblijven</i>
Het op peil houden en versterken van de recreatieve en toeristische infrastructuur (water en land)
Marketing en gastheerschap van de regio (via subsidie Stichting Regiomarketing en Toerisme)
Harmonisatie van regelgeving binnen de Noordoost-Friese gemeenten op het gebied van recreatie en toerisme
Beoordelen, verlenen en vaststellen van subsidies op het gebied van recreatie en toerisme
Het houden van overleggen met stakeholders en het afleggen van bedrijfsbezoeken
Ondersteunen van recreatieve en toeristische ondernemers bij het realiseren van hun plannen
Advisering over recreatieve en toeristische vraagstukken

Verbonden partij	Bijdrage aan beleidsdoelstellingen
Marrekrite	De Marrekrite behartigt binnen de opgedragen taken de gemeenschappelijk belangen van de colleges, met als doel een evenwichtige en gecoördineerde ontwikkeling van de recreatie in de provincie Fryslân, rekening houdende met de belangen van natuur en landschap
Bedrijvencentrum Dokkum	Opgericht door de ondernemers van de Vereniging van Handel en Industrie Dokkum en Omgeving in samenwerking met de gemeente Noardeast-Fryslân. Doel is het aanbieden van betaalbare ruimten voor startende ondernemers
IJswegencentrale Oostergo	Opgericht met als doel het organiseren van schaatstochten in de regio bij voldoende ijsdikte

Overzicht baten en lasten 2021 Programma 4: Wurk, Bedriuw en Rekreaasje

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting 2021	Begroting na wijziging	Wijziging 1 ^e rapportage	Begroting na 1 ^e rapportage
Baten	797	1.022	0	1.022
Lasten	-3.002	-3.253	0	-3.253
Saldo baten en lasten	-2.205	-2.231	0	-2.231
Toevoegingen aan reserves	-51	-51	0	-51
Onttrekkingen aan reserves	629	890	0	890
Geraamd resultaat	-1.626	-1.391	0	-1.391

Toelichting op de wijzigingen Programma 4: Wurk, Bedriuw en Rekreaasje

Bedragen x € 1.000	Afwijkingen 1 ^e rapportage	Incidenteel (I) Structureel (S)
Baten		
Totaal baten	0	

Bedragen x € 1.000	Afwijkingen 1^e rapportage	Incidenteel (I) Structureel (S)
Lasten		
Totaal lasten	0	
Totaal saldo wijzigingen	0	

Programma 5: Wenjen en Omjouwing

Waar gaat programma 5 'Wenjen en Omjouwing' over?

Portefeuillehouder(s) : Esther Hanemaaijer
Programmaregisseur : W. de Vries
Programmamanager : B. Schat

Inleiding:

In Noardeast-Fryslân is zich een minder gunstige demografische ontwikkeling aan het voltrekken. De bevolkingsomvang wordt kleiner en de bevolkingssamenstelling biedt geen zicht op een spoedige ombuiging naar groei. Dat vraagt aandacht van de gemeente op veel onderwerpen, waaronder de woningmarkt. Wonen is een eerste levensbehoefte en is erg bepalend voor de leefbaarheid. De overheid, de gemeente niet in de laatste plaats, heeft en houdt onvermijdelijk een grote invloed op het voorzien in die behoefte. Het zal de komende periode een prominent onderwerp van aandacht zijn. Door krimp en veranderde woonbehoeften is de vraag veranderd. Het aanbod is daar nog onvoldoende op aangepast. De komende jaren wordt het belangrijk om dat te verbeteren. Iedereen moet goed, duurzaam en passend, waar mogelijk levensloop- en toekomstbestendig, in zijn woonbehoefte kunnen voorzien. We willen dat samen met o.a. de woningcorporaties gaan realiseren.

In Noardeast-Fryslân is behoud en versterking van leefbaarheid van belang om ondanks de demografische ontwikkeling aantrekkelijk te blijven voor bewoners en bezoekers. De ruimtelijke kwaliteit van onze omgeving krijgt daarom hoge prioriteit. Bij het inrichten van de omgeving moeten gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde in goede balans worden gebracht. Ruimtelijke kwaliteit vraagt naast ecologische, economische en sociaal-ruimtelijke aspecten ook aandacht voor onze gebouwde omgeving. We willen graag behouden wat waardevol is en de eigenheid en identiteit van onze dorpen en stad mede bepaalt, maar ook vervallen en beeldverstorende elementen zo veel mogelijk opruimen.

Noardeast-Fryslân is een gemeente met een schitterend landschap: de Waddenzee als mooiste natuurgebied van Nederland is onze "achtertuin", de Fryske Wâlden zijn nationaal landschap, en het grote open kleigebied dat met name in gebruik is door de landbouw is prachtig met al haar cultuurhistorische structuren en elementen. Duizenden jaren geschiedenis heeft ons gemaakt tot wat we nu zijn, een gebied met prachtige dorpen en boerderijen op terpen, openheid, maar ook het besloten landschap van de Wâlden (Klaaikluten en Waldpieken). Hoewel we 3 gemeentes waren met een eigen identiteit, hebben we toch veel in onze geschiedenis gemeen. Onze geschiedenis – het leven met de zee, de dijken, de terpen, de landbouwgronden, de recreatie, ... - geeft inzicht in onze identiteit, overeenkomsten én verschillen. Het geeft ook inzicht in hoe toekomstige ontwikkelingen "logisch" een plek kunnen krijgen in het bestaande landschap. Er zijn echter een flink aantal grootschalige ontwikkelingen, zoals grootschalige opwekking van duurzame energie, klimaatadaptatie en transitie van de landbouw die mogelijk een grote impact op het buitengebied hebben. Om bewust te kunnen omgaan met deze ontwikkelingen en ze een plek te geven is het van belang te weten welke kenmerken en kwaliteiten we hebben en welke we willen behouden. Een landschapsbiografie is een middel om ons dit inzicht te geven en een stukje bij te dragen aan de identiteit van de nieuwe gemeente.

Een belangrijke opgave voor de komende periode is ook om onze lokale samenleving duurzamer te maken. We willen daar als gemeente zelf het goede voorbeeld in geven. De inwoners, bedrijven en instellingen moeten bewust worden gemaakt van de noodzaak tot verduurzaming en de mogelijkheden daartoe.

Hoofddoelstelling:

Behouden en versterken van een aantrekkelijke, identiteitsbewuste en toekomstbestendige woon- en leefomgeving.

Kerdoelstellingen:

De hoofddoelstelling is nader uitgewerkt naar kerndoelstellingen die hieronder per onderwerp worden beschreven.

Onderwerp: wonen

Kerdoel

Het verbeteren van toekomstbestendig wonen, waarbij alle doelgroepen op de woningmarkt hun woonwensen kunnen realiseren

Speerpunten:

- match op de woningmarkt;
- vraaggerichtheid;
- bediening van doelgroepen;
- inspelen op demografische ontwikkelingen.

Onderwerp: duurzaamheid

Kerdoel

In 2030 is Noordoost Fryslân een regio die volhoudbaar voorziet in haar behoefte qua energie, voedsel, producten en diensten

Speerpunten:

- voorbeeldgedrag;
- gedragsbeïnvloeding;
- verduurzaming energieproductie;
- duurzaamheid in de fysieke leefomgeving.

Onderwerp: ruimtelijke kwaliteit, RO, bouwen

Kerdoel

De fysieke leefomgeving wordt dusdanig functioneler en aantrekkelijker ingericht, dat de landschappelijke, cultuurhistorische en ecologische waarden op een hoger niveau worden beschermd en de belevingswaarden en de ruimtelijke kwaliteit van de omgeving worden versterkt

Speerpunten:

- focus op integrale benadering ruimtelijke kwaliteit;
- nadrukkelijker koppeling ruimtelijke kwaliteit en leefbaarheid;
- wegnemen kwaliteitsverstoringen;
- behoud en versterking gebiedseigen kwaliteiten.

Onderwerp: afval

Kerdoel

Meer toepassen van de uitgangspunten van de circulaire economie

Speerpunt:

- het sluiten van grondstofketens, door gebruik te maken van hernieuwbare grondstoffen en door de grondstoffen, onderdelen en producten te hergebruiken.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^e rapportage	Toelichting 1 ^e rapportage
501	Het verbeteren van toekomstbestendig wonen, waarbij alle doelgroepen op de woningmarkt hun woonwensen kunnen realiseren			
	De aansluiting van het woningaanbod op de kwalitatieve vraag is verbeterd met 20% op de woningmarktmonitor.	De op de regionale agenda wonen (ANNO) opgenomen activiteiten worden tot uitvoering gebracht.		De woningbouwprogrammering wordt in mei gepresenteerd aan de raad. De Woonagenda 2021 wordt in september aan de raad voorgelegd. Er is in ANNO-verband een aanvraag voor een bijdrage uit het Volkshuisvestingsfonds indieningsgereed gemaakt. Rond de zomer verwachten we een beschikking van de minister.
		Er worden zes dorpen (kwetsbare dorpen en/of met krimp) aangewezen voor maatwerk in de dorpen als bedoeld in het woningmarktonderzoek van KAW, nl. Wierum, Ee, Engwierum, Nes, Blija en Paesens/Moddergat.		Om uitvoering te geven aan het maatwerk in deze dorpen wordt gewerkt aan een pilot project Groei Krimp Kwaliteit (GKK). GKK is een methodiek waarbij er gezamenlijk door de gemeente, woningbouwcoöperaties en de inwoners van het dorp gewerkt wordt aan een verbetering van de woningvoorraad in een kern. Het plan is om in gemeente Noardeast-Fryslân in 2 kernen (van de benoemde 6) een pilotproject GKK-methodiek toe te passen. De eerste gesprekken met de dorpen vinden binnenkort plaats, dan is duidelijk welke kernen definitief meedoen met de pilot.
		Het Woonprogramma wordt in 2021 bijgesteld op basis van ontwikkelingen op de woningmarkt.		Zie hierboven. Centraal staat dat het aanbod beter wordt toegesneden op segmenten en doelgroepen.
		De regionale woningbouwafspraken worden tot uitvoering gebracht.		Dit loopt. Zie overigens hierboven.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^e rapportage	Toelichting 1 ^e rapportage
		Toekomstbestendig wonen wordt gepromoot en gestimuleerd door het faciliteren en stimuleren van vernieuwende woonconcepten ter uitvoering van de Woonvisie.		Nieuwe woonconcepten worden ontwikkeld binnen de kaders van het nieuwe woonprogramma. Zie ook hierboven. Dit wordt in relatie met woonbeleid en grondbeleid ontwikkeld.
	De langdurige leegstand, gedefinieerd volgens de woningmarktmonitor, neemt niet verder toe.	De woningvoorraad wordt gemonitord, waarbij inzicht ontstaat in o.a. de mate van realisatie van plannen en leegstand.		Leegstand is door de snel gewijzigde situatie op de woningmarkt vrijwel niet meer aan de orde. We verwachten dat de komende tijd bevestigd te zien in de monitoring.
		Vastgestelde herstructureringsprojecten worden tot uitvoering gebracht.		Loopt conform planning. Door corona ontstaat incidenteel vertraging.
		Dom 2-projecten worden uitgerold ter verbetering particuliere woningvoorraad.		Dit is in voortgang.
	In elk van de samenstellende NEF-gemeenten (3 gebieden) wordt een pilot vernieuwende woonconcepten gerealiseerd.	Er worden drie pilots vernieuwend woonconcept opgezet en tot uitvoering gebracht ter uitvoering van de Woonvisie.		Dit vindt plaats binnen de door de raad vastgestelde Woonvisie.
502	In 2030 is Noardeast Fryslân een regio die volhoudbaar voorziet in haar behoefte qua energie, voedsel, producten en diensten.			
	De gemeente Noardeast-Fryslân voorziet in 2022/23 voor 20% op duurzame wijze in haar eigen energiebehoefte.	Voor 1 juli 2021 is samen met de Friese gemeenten, provincie, waterschap en maatschappelijk partners de RES 1.0 opgesteld, vastgesteld door de raad en door de regio ingediend.		Op 27 mei 2021 zal de RES 1.0 ter besluitvorming worden voorgelegd aan de gemeenteraad. De Friese ambitie die voorligt, bestaat uit 3,0 TWh aan grootschalige duurzame elektriciteit in 2030. De gemeente-raad heeft met het bepalen van haar eigen ambitie al ingestemd met het aandeel van Noardeast-Fryslân in de RES.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^e rapportage	Toelichting 1 ^e rapportage
		Eind 2021 heeft de raad een transitievisie warmte vastgesteld.		Het project is opgestart. De eerste data-analyse en de eerste stakeholders-sessies hebben al plaatsgevonden. Op 11 mei wordt de raad geïnformeerd over de voortgang en gaat de raad 'It Debat' met elkaar aan om uitgangspunten mee te geven voor de verdere uitwerking van de Transitievisie Warmte.
		Er wordt een revolverend fonds ingericht om leningen uit te kunnen zetten ter bevordering van verduurzaming van particulier en maatschappelijk vastgoed. Hiermee wordt invulling gegeven aan Amendement Fonds Duurzaamheidsprojecten (Z240558-2019)		Op 18 februari 2021 is dit voorstel aangenomen door de Raad. Er zal nog een communicatietraject worden gestart om dit leningstelsel onder de aandacht van de inwoners te brengen.
		Binnen de huidige raadsperiode wordt een pilot voor een aardgasloze wijk in de gemeente voorbereid en in uitvoering genomen.		In de gemeente lopen 2 initiatieven die waarschijnlijk gebruik willen maken van de subsidie Proeftuin Aardgasvrije Wijken (PAW). De gemeente kan slechts voor één van deze wijken aanvraag doen. De verwachte deadline hiervoor is 1 november '21.
		Binnen de huidige raadsperiode worden voldoende elektrische laadpalen geplaatst om binnen de gemeente aan de behoefte te voldoen en wordt een snellaadpunt gerealiseerd.		Op dit moment zijn er 50 oplaadpunten in de gemeenten. In het voorjaar van 2021 wordt een Friese aanbesteding voor laadpalen gestart. Hiermee zal de basis op orde worden gerealiseerd. Ook wordt hierin gekeken waar een grote vraag is voor oplaadpunten (bijv. toeristische plaatsen) Met Fastned en een lokale ondernemer wordt gekeken naar een geschikt punt voor een snellaadpunt.
		Er wordt een plan opgesteld ten behoeve van de verduurzaming van het maatschappelijk vastgoed met inachtneming van de doelstellingen in programma 2.		In 2021 zal een verkenning worden uitgevoerd om een plan hiervoor op te stellen. Vanwege de veelheid aan factoren die meespelen, zoals maatschappelijke belangen en hoge kosten, zal dit eerst in kaart moeten worden gebracht.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^e rapportage	Toelichting 1 ^e rapportage
	Energieconsumenten zijn zich bewuster van hun energiegebruik en de consequenties voor milieu en samenleving, en zijn gemotiveerd tot duurzaam energiegebruik en besparing.	Als onderdeel van het op te stellen Duurzaamheidsplan wordt een communicatieplan opgesteld.		De raad wordt via een raadsbrief het 2de kwartaal geïnformeerd over de communicatieaanpak.
		Er wordt aantoonbaar maatschappelijk verantwoord en circulair ingekocht.		In de aanbesteding van de Elektrotechnische- en Werktuigbouwkundige Installaties is circulariteit en duurzaamheid ook opgenomen
		Er worden energieadviseurs ingezet		Er wordt gezocht naar middelen om het project voort te zetten.
		Het energieverbruik wordt lokaal verduurzaamd.		Het college heeft in april jl. besloten dat verbruikte elektriciteit en gas in 2021 en 2022 groen worden ingekocht.
	De biodiversiteit wordt verbeterd.	Er wordt een biodiversiteitsplan (beleid) en een Biodiversiteitsagenda (weergave huidige en toekomstigewijze van uitvoering) opgesteld.		Met het biodiversiteitsplan is gestart; de agenda kan daar in de 2e helft van het jaar mee gevuld worden. De resultaten uit het BD-plan worden op diverse wijze ingezet. O.a.in het Groen en bomenstructuurplan wat ook opgestart is. Ook loopt een onderzoek naar gemeentelijke effectivering van het Provinciaal plan voor insectenherstel.
		Er wordt een fonds ingericht ter bevordering van de uitvoering van het Biodiversiteitsplan en de Biodiversiteitsagenda		Uit het Duurzaamheidsfonds wordt het BD-plan gefinancierd. Ook wordt voor het opstellen van het BD plan gebruik gemaakt van een provinciale subsidie

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^e rapportage	Toelichting 1 ^e rapportage
503	De fysieke leefomgeving wordt dusdanig functioneler en aantrekkelijker ingericht, dat de landschappelijke, cultuurhistorische en ecologische waarden op een hoger niveau worden beschermd en de belevingswaarden en de ruimtelijke kwaliteit van de omgeving worden versterkt.			
	In 2024 is een omgevingsvisie voor Noardeast-Fryslân opgesteld.	Het project Omgevingsvisie wordt uitgevoerd i.h.k.v. het programma Implementatie Omgevingswet.		De voorbereiding van de omgevingsvisie is in voortgang.
	Er wordt een integrale visie voor Dokkum opgesteld.	De visie wordt opgesteld en aan de raad voorgelegd.		Met de voorbereiding van de Visie Dokkum is een aanvang genomen.
	Hogedijken in Dokkum is ruimtelijk en functioneel beter ingericht en passender in het stedelijk functioneren van Dokkum opgenomen.	Er wordt een visie voor Hogedijken opgesteld en aan de raad voorgelegd.		
	Er is een passende stadsentree gemaakt in Dokkum conform de Binnenstadvisie Dokkum	Er wordt een gebiedsplan opgesteld voor de Noordelijke Stadsentree Regiostad Dokkum en een overeenkomst gesloten met de projectpartner op de Panwurklocatie.		Het collegeadvies en het raadsvoorstel zijn in voorbereiding. Besluitvorming in de raad is in oktober voorzien.
	Er is geborgd dat het verlies aan parkeerplaatsen op de Markt tijdelijk en structureel wordt gecompenseerd, n.a.v. de unaniem in de gemeenteraad aangenomen motie dienaangaande	Creëren van een tijdelijk parkeerterrein, mogelijk op het zuidelijk deel van de gemeentewerf in Dokkum.		Een nog te bepalen deel van de compensatie wordt permanent gerealiseerd op de Entreelocatie. Het tijdelijk parkeerterrein op de gemeentewerf is in onderzoek en heeft een relatie met de centrale huisvesting van het gemeentepersoneel.
	De centralisatie van het gemeentelijk ambtenarenapparaat is zorgvuldig ruimtelijk ingepast in het historisch centrum van Dokkum	De mogelijke huisvestingsvarianten in Dokkum worden in beeld gebracht en beoordeeld en er wordt een definitieve keus gemaakt.		De planvormingsfase is nog niet afgerond. Na de zomer wordt het ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^e rapportage	Toelichting 1 ^e rapportage
	Het Harddriverspark is ruimtelijk en functioneel beter ingericht en passender in het stedelijk functioneren van Dokkum opgenomen.	Er wordt een herinrichtingsplan voor het Harddriverspark opgesteld en aan de raad voorgelegd.		Het herontwikkelingsplan is door uw raad vastgesteld. Het bestemmingsplan daarvoor is in voorbereiding. De projectorganisatie is ingericht.
	Herstructurerings- en transformatiegebieden zijn in 2019 geïnventariseerd, geprioriteerd en daarvan wordt jaarlijks 10 % aangepakt.	Er wordt een structuurvisie bebouwde gebieden Noardeast-Fryslân opgesteld en aan de raad voorgelegd.		Voor Dokkum wordt een onderzoek uitgevoerd naar geschikte inbreidingslocaties. Omgevingsvisie gemeente is in voorbereiding. De Visie Dokkum is in voorbereiding. Om versneld tot toevoeging van woningen in Dokkum te komen is een inventarisatie gemaakt van locaties die op korte termijn daarvoor kunnen worden ontwikkeld.
		Er wordt een projectenlijst ruimtelijke projecten bebouwde gebieden Noardeast-Fryslân opgesteld.		Er is een uitputtende lijst opgesteld van rijpe en groene projecten.
		Er wordt een bestuurlijke prioriteitenlijst ruimtelijke projecten opgesteld.		In aanvulling op prioritering van Dokkum wordt o.a. op basis van de Woonvisie en straks de Omgevingsvisie een uitvoeringsagenda met prioritering opgesteld. Zie ook plannen bij thema Wonen.
		Er wordt een uitvoeringsprogramma ruimtelijke projecten bebouwde gebieden Noardeast-Fryslân opgesteld.		Op basis van o.a. de vastgestelde Woonvisie wordt een uitvoeringsagenda opgesteld waar een prioritering aan wordt gekoppeld. Die prioritering wordt herijkt als de gemeentelijke omgevingsvisie, de visie op Dokkum e.d. ook zijn vastgesteld.
	Woningen en gebouwen zonder cultuurhistorische waarde en met een beeldverstorende invloed op de omgeving, die langer leeg hebben gestaan dan 10 jaar, waarvoor geen zicht is op herinvulling, zijn gesloopt.	Leegstaande woningen en gebouwen worden geïnventariseerd, evenals de leegstandsduur en ruimtelijke kwaliteitswaarde.		Op basis van o.a. de vastgestelde Woonvisie wordt een uitvoeringsagenda opgesteld waar een prioritering aan wordt gekoppeld. Die prioritering wordt herijkt als de gemeentelijke omgevingsvisie, de visie op Dokkum e.d. ook zijn vastgesteld.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^e rapportage	Toelichting 1 ^e rapportage
		Er wordt een prioriteitenlijst opgesteld op basis van sloopurgentie.		Op basis van o.a. de vastgestelde Woonvisie wordt een uitvoeringsagenda opgesteld waar een prioritering aan wordt gekoppeld. Die prioritering wordt herijkt als de gemeentelijke omgevingsvisie, de visie op Dokkum e.d. ook zijn vastgesteld.
		Er wordt een sloopstimuleringsregeling opgesteld.		Op basis van o.a. de vastgestelde Woonvisie wordt een uitvoeringsagenda opgesteld waar een prioritering aan wordt gekoppeld. Die prioritering wordt herijkt als de gemeentelijke omgevingsvisie, de visie op Dokkum e.d. ook zijn vastgesteld.
	De ruimtelijke kwaliteit van de woonomgeving is verbeterd.	In 2021 is er een ontwikkelagenda voor de oostelijke regio van de gemeente opgesteld in samenspraak met de dorpenfederatie.		De opgaven voor Kollum worden inmiddels in samenhang projectmatig in voorbereiding genomen.
	Bescherminswaardige landschappelijke en cultuurhistorische structuren, elementen en gebouwen blijven behouden.	Per kern wordt een ruimtelijke kwaliteitskaart opgesteld.		Op basis van o.a. de vastgestelde Woonvisie wordt een uitvoeringsagenda opgesteld waar een prioritering aan wordt gekoppeld. Die prioritering wordt herijkt als de gemeentelijke omgevingsvisie, de visie op Dokkum e.d. ook zijn vastgesteld. Bij ruimtelijke ingrepen in dorpen wordt de ruimtelijke kwaliteit integraal meegenomen.
		Er wordt een plan van aanpak gemaakt voor het opstellen van dorpsbiografieën in Noardeast-Fryslân.		Er is weliswaar een landschapsbiografie gemaakt, maar een verdiepingsslag naar dorpsbiografieën is (nog) niet gemaakt. Binnen de uitrol van de DOM's wordt hier verder over nagedacht.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^e rapportage	Toelichting 1 ^e rapportage
		De plannen voor DOM's worden uitgewerkt.		De DOM's zijn in nauwe afstemming met de gemeente en andere overheden aan de slag met het ontwikkelen en uitvoeren van hun plannen.
		In 2021 is er een Stadsontwikkelingsmaatschappij (SOM) voor Dokkum, die opgericht en ingericht wordt om de integrale ruimtelijke kwaliteit van de Binnenstad op een hoger waarderingsniveau te brengen.		Dit is in voortgang.
		In 2021 (of zoveel eerder als mogelijk is) legt het college een voorstel voor een erfgoednota voor aan de raad.		De erfgoednota zal voorafgegaan worden door een contourennota. Daarmee moet het bestuurlijk ambitieniveau worden bepaald. Door verschillende oorzaken verloopt de voorbereiding stroef.
		Bij ruimtelijk beleid, ruimtelijke ingediende plannen wordt in alle planontwikkeling en beoordeling van gevallen kennis over cultureel erfgoed ingeschakeld.		Dit gebeurt in de praktijk. De op te stellen erfgoednota moet daarbij behulpzaam zijn.
		Bij karakteristieke panden en monumenten wordt tijdens bouwwerkzaamheden altijd tussentijds gecontroleerd.		Dit is op basis van het vastgestelde handhavingsbeleid nu going concern.
504	Meer toepassen van de uitgangspunten van de circulaire economie.			
	Verhogen van het scheidingspercentage van het huishoudelijk afval, conform het nog vast te stellen grondstoffenplan.	Het vast te stellen grondstoffenplan wordt tot uitvoering gebracht.		Is in voortgang. Het grondstoffenplan is als bekend in uw raad vastgesteld.

Onderwerp beleidsdocumenten
<i>Wonen</i>
Beleidsvisie wonen
Prestatieafspraken
<i>Duurzaamheid</i>
Energietransitie ANNO Uitvoeringsprogramma 2017-2020
<i>Ruimtelijke kwaliteit / RO / bouwen</i>
Structuurvisies binnen DDFK
Structuurvisie bundelingsgebied Regiostad Dokkum
Binnenstadvisie Dokkum
Beeldkwaliteitsplannen
<i>Afval</i>

Onderwerp reguliere activiteiten
<i>Wonen</i>
Woningbouwprogrammering
Vorbereiden prestatieafspraken woningbouwcorporaties
Adviseren in ruimtelijke processen en procedures
Subsidieadviezen
Adviseren bij herstructureringsopgaven
<i>Duurzaamheid</i>
Adviseren andere disciplines
<i>Ruimtelijke kwaliteit / RO / bouwen</i>
Eigen gemeentelijke ruimtelijke opgaven begeleiden
Ruimtelijk adviseren in vergunningprocedures
Opstellen ruimtelijke onderbouwingen
Begeleiden ontheffings- en bestemmingsplanprocedures

Verbonden partij	Bijdrage aan beleidsdoelstellingen
Welstandszorg Hûs en Hiem	Het voorzien van de gemeenten in de welstandsadvisering als bedoeld in de Woningwet en advisering over de toepassing van de Monumentenwet
Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing	De FUMO is de Friese vertaling van de landelijk in te stellen Regionale Uitvoeringsdiensten. Doel is kwaliteitsverbetering en verhoging van de efficiency van de uitvoering van wettelijke milieutaken van gemeenten en provincie
Stichting monumentenbehoud	Het instandhouden en beschermen van de monumenten als bedoeld in de monumentenwet

Overzicht baten en lasten 2021 Programma 5: Wenjen en Omjouwung

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting 2021	Begroting na wijziging	Wijziging 1 ^e rapportage	Begroting na 1 ^e rapportage
Baten	7.467	7.768	690	8.458
Lasten	-9.002	-10.541	-731	-11.272
Saldo baten en lasten	-1.535	-2.774	-41	-2.814
Toevoegingen aan reserves	0	-1.712	0	-1.712
Onttrekkingen aan reserves	204	3.362	41	3.403
Geraamd resultaat	-1.331	-1.123	0	-1.123

Toelichting op de wijzigingen Programma 5: Wenjen en Omjouwung

Bedragen x € 1.000	Afwijkingen 1 ^e rapportage	Incidenteel (I) Structureel (S)
Baten		
Stads- en dorpsvernieuwing Voor DOM2 is de gemeente penvoerder voor de Doms Dantumadiel, Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel. De bijdragen van de gemeenten en provincie worden hier begroot. Hier staan lasten tegenover. Per saldo budgettair neutraal.	116	
Duurzaamheid Vanuit de regeling reductie energiegebruik woningen is een subsidie van € 310.000 ontvangen. Hiervan komt € 165.000 ten gunste van 2021 en € 145.000 ten gunste van 2022. Hier staan lasten tegenover. Per saldo is dit budgetneutraal.	165	
Bodemdeling Dongeradeel Voor de verkenning van een mogelijk gebeidsproces Dongeradeel (East) wordt een bijdrage van de NAM verwacht voor de inzet van capaciteit in 2021 (€ 63.000) en 2022 (€ 63.000). Hier staan kosten tegenover. Per saldo is dit budgetneutraal.	63	
Omgevingswet Voor een deel van de lasten van de omgevingswet vindt een verrekening plaats. Hier staan kosten tegenover. Per saldo is dit budgetneutraal	266	
Energietransitie Vanuit de regeling Extern advies Energietransitie is subsidie ontvangen voor het inhuren van externe expertise voor de uitwerking van de Transitievisie. Hier staan lasten tegenover. Per saldo is dit budgetneutraal.	21	

Bedragen x € 1.000	Afwijkingen 1^e rapportage	Incidenteel (I) Structureel (S)
Afval Door de Coronacrisis wordt een substantieel hogere inname van grofhuishoudelijk afval verwacht, zie lastenkant. Deels wordt dit gecompenseerd door de ontvangen Coronacompensatiemiddelen van het Rijk. Het restant, circa € 59.000 wordt onttrokken aan de voorziening Afval en wordt daardoor hier als baat verantwoord.	59	I
Totaal baten	690	
Lasten		
Stads- en dorpsvernieuwing Voor DOM2 is de gemeente penvoerder voor de Doms Dantumadiel, Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel. Dit betreft de te maken kosten voor de Doms. Hier staan baten tegenover. Per saldo budgettair neutraal.	-116	I
Duurzaamheid Vanuit de regeling reductie energiegebruik woningen, wordt in 2021 € 165.000 aan kosten verwacht. De resterende kosten van € 145.000 worden in 2022 verwacht. Hier staat een subsidie tegenover. Per saldo is dit budgetneutraal.	-165	I
Bodemdaling Dongeradiel Voor de verkenning van een mogelijk gebeidsproces Dongeradiel (East) worden kosten gemaakt voor de inzet van capaciteit in 2021 (€ 63.000) en 2022 (€ 63.000). Hier staan opbrengsten tegenover. Per saldo is dit budgetneutraal.	-63	I
Omgevingswet Voor een deel van de lasten van de omgevingswet vindt een verrekening plaats. Hier staan kosten tegenover. Per saldo is dit budgetneutraal.	-266	I
Afval Door de Coronacrisis wordt een substantieel hogere inname van grofhuishoudelijk afval verwacht. Hiervan kan € 41.079 ten laste worden gebracht van de reserve Coronacompensatie en het restant wordt uit de reserve Afval gedekt. Bij de tweede tussentijdse rapportage wordt opnieuw naar de afvalkosten gekeken.	-100	I
Energietransitie Vanuit de regeling Extern advies Energietransitie is subsidie ontvangen voor het inhuren van externe expertise voor de uitwerking van de Transitievisie. Hier staan lasten tegenover. Per saldo is dit budgetneutraal.	-21	I
Totaal lasten	-731	

Bedragen x € 1.000	Afwijkingen 1^e rapportage	Incidenteel (I) Structureel (S)
Ottrekking aan reserves		
Reserve Coronacompensatie Compensatie voor de extra kosten van afval.	41	I
Totaal ottrekking aan reserves	41	
Totaal saldo wijzigingen	0	

Programma 6: Iepenbiere Romte

Waar gaat programma 6 'Iepenbiere Romte' over?

Portefeuillehouder(s) : T. Berends / P. de Graaf
Programmaregisseur : J.C.J. Talma
Programmamanager : G. van Oudenaarden

Inleiding:

Het beheer van de openbare ruimte is van oudsher een belangrijke kerntaak van de gemeente. Voor het welbevinden van zowel onze inwoners als andere gebruikers, is het van belang dat er wordt gezorgd voor een goed onderhouden, leefbare, duurzaam ingerichte, veilige en gezonde openbare ruimte.

Een onderdeel van de openbare ruimte betreft de riolering. Het beleid en de ontwikkelingen op het gebied van riolering worden in 2020 vastgelegd in het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP). Het is een beleidsmatig en financieel document over de gemeentelijke watertaken en een hulpmiddel om goede beleidsafwegingen te maken op het terrein van de zorgplicht voor afvalwater, hemelwater en grondwater in relatie tot de bescherming van de bodem- en waterkwaliteit.

De kwaliteit van de openbare ruimte moet doelmatig worden beheerd. Er dient een goede balans te zijn tussen het beheerniveau en de beschikbare financiële middelen.

De afgelopen tijd is gewerkt aan het inzichtelijk maken van de huidige staat van het areaal, de beschikbare budgetten en de benodigde middelen. Bovendien wordt in 2020 hard gewerkt aan het omvangrijke project om integraal kapitaalgoederenbeleid en programmatisch beheerbeleid op te stellen, dat in 2021 gereed moet zijn. Hier dient een duidelijke koppeling te zijn tussen gemeentelijke (integrale) doelen, beheerambities en de benodigde financiële middelen (BBV proof uitgewerkt in dagelijks onderhoud, groot onderhoud en vervangingen).

Dit krijgt zijn beslag dan vervolgens in de begroting van 2022 en verder.

Duurzaamheid is een breed begrip dat ook bij de inrichting van de openbare ruimte een rol speelt. De gemeente is als opdrachtgever nadrukkelijk aan zet om de duurzaamheidsdoelstellingen mee te nemen in de aanbesteding, uitvoering en beheer.

In dit programma wordt ook aandacht besteed aan het onderwerp verkeer en mobiliteit. We zetten ons in voor een veilige, aantrekkelijke, gezonde en duurzame bereikbaarheid van alle mogelijke bestemmingen voor bewoners, ondernemers en gasten van onze gemeente. In grote lijn gaan de doelstellingen over de verkeersstructuur en over verkeersveiligheid.

Hoofddoelstelling:

Zorgen voor een goed onderhouden, leefbare, duurzaam ingerichte, veilige en gezonde openbare ruimte voor onze inwoners en andere gebruikers.

Kerdoelstellingen:

De hoofddoelstelling is nader uitgewerkt naar kerndoelstellingen die hieronder per onderwerp worden beschreven.

Onderwerp: het realiseren van toekomstbestendige rioolsystemen

Kerdoel

Realiseren van toekomstbestendige rioolsystemen

Speerpunten:

- Bestaande openbare ruimte meer klimaatrobust inrichten.
- Nieuwe openbare ruimte meer klimaatrobust inrichten.
- Inwoners meer waterbewust maken.

Onderwerp: instandhouden c.q. realiseren van de vastgestelde onderhoudskwaliteit van de openbare ruimte

Kerdoel

Instandhouden c.q. realiseren van de vastgestelde onderhoudskwaliteit van de openbare ruimte.

Speerpunten:

- voor het beheer van kapitaalgoederen worden separaat kwaliteitsniveaus vastgesteld.

Onderwerp: realiseren van een duurzame inrichting van de openbare ruimte

Kerdoel

Realiseren van een duurzame inrichting van de openbare ruimte.

Speerpunten:

- in Noardeast-Fryslân is er sprake van een gezond, aantrekkelijk en duurzame openbare ruimte.

Onderwerp: verkeer/mobiliteit

Kerdoel

Het verkeerssysteem is doelmatig, aantrekkelijk en veilig en voldoet aan de behoefte van verkeersdeelnemers.

Speerpunten:

- doorgaande verbetering van de verkeersveiligheid in afstemming met de bereikbaarheid;
- verknopen fiets-, openbaar vervoer- en autonetwerk (ketenmobiliteit);
- fiets als gezond en duurzaam alternatief;
- bewustwording d.m.v. verkeerseducatie.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^e rapportage	Toelichting 1 ^e rapportage
601	Het beter functioneren van rioolsystemen			
	Bestaande openbare ruimte meer klimaatrobust inrichten.	Opstellen van factsheets voor de grootste overlast locaties. Daarmee leggen we vast om welke gebieden het gaat, welke oplossingsrichting kan worden gekozen en wat globaal de kosten zijn. Bij herstructurering en reconstructies oid kunnen deze factsheets gebruik worden om de overlastlocatie op te lossen.		Door diverse oorzaken (Corona-maatregelen en beschikbare capaciteit) is de vaststelling van het vGRP vertraagd. Daarmee is het opstellen van factsheets ook vertraagd.
	Nieuwe openbare ruimte meer klimaatrobust inrichten.	In ruimtelijke plannen moet ruimte voor berging en afvoer van hemelwater worden gereserveerd. In nieuwe stedenbouwkundige ontwerpen moet klimaatontwikkeling worden meegenomen, zowel in gemeentelijke plannen als die van ontwikkelaars/woningcorporaties.		Klimaatmaatregelen worden bij de ontwikkelingen van nieuwe (gemeentelijke) plannen meegenomen. Omdat het vGRP (zie boven) vertraging heeft opgelopen, kan dit onderwerp nog niet in ander gemeentelijk beleid worden opgenomen.
	Inwoners meer waterbewust maken.	Deelname actie 'Steenbreek'. Deze stichting kan gemeente ondersteunen met campagnes om de tuinen van onze inwoners te vergroenen.		Door de vertraging van het vGRP kan nog niet aan de actie worden deelgenomen. Wel wordt in 2021 een Geveltuintjesproject in de binnenstad van Dokkum uitgevoerd.
		Onderzoeken vergroening rioolheffing. Hiermee wordt bedoeld dat inwoners een korting op de rioolheffing kunnen krijgen als zij een substantieel deel van de tuin vergroenen.		Dit heeft ook een koppeling met de vertraging van het vGRP.
602	Instandhouden c.q. realiseren van de vastgestelde onderhoudskwaliteit van de openbare ruimte			
	Het op orde brengen van het kapitaal-goederenbeheer.	Uitvoering project Integraal beleidsplan kapitaalgoederenbeheer.		Het integraal beleidsplan kapitaalgoederenbeheer komt in de besluitvormende raad in juni 2021.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^e rapportage	Toelichting 1 ^e rapportage
		Actualiseren van beheersystemen.		Voor de meeste kapitaalgoederen zijn de beheerssystemen actueel. De mutaties bijhouden is going concern.
	De kapitaalgoederen beheren volgens afgesproken kwaliteitsniveau.	Realiseren urnenzuil begraafplaats Ternaard.		Dit wordt is het tweede kwartaal uitgevoerd.
		Aanleggen strooivelden, knekelputten, begravingsbekisting en banken voor diverse begraafplaatsen.		Dit wordt is het tweede kwartaal uitgevoerd.
	Een leefomgeving met minder zwerfval en onkruid in openbaar gebied.	Voor het bereiken van het afgesproken beeld ten aanzien van onkruid op verhardingen, is meer inzet en dus budget nodig. Dit moet ook in het nieuwe integrale beleidsplan kapitaalgoederenbeheer worden geregeld.		Beeldkwaliteitsniveau en bijbehorend budget wordt meegenomen in het kapitaalgoederenbeheer.
603	Realiseren van een duurzame inrichting van de openbare ruimte			
	Vergroten van de biodiversiteit	Initiatieven vanuit de mienskip actief ondersteunen in relatie tot onderhoud gemeentelijk groen.		Vanuit het budget voor ondersteuning van initiatieven heeft de Vogelwacht Dokkum een bijdrage ontvangen voor het aanbrengen van schelpen bij Sud Ie (aantrekkelijk maken voor vogels).
		Boomziekten: vervanging bomen		Als gevolg van de Essentaksterfte zullen er de komende 6 tot 10 jaar ongeveer 4000 stuks essen vervangen moeten worden. Dit seizoen is er begonnen met het vervangen van het eerste deel van de essen.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^e rapportage	Toelichting 1 ^e rapportage
		Exotenbestrijding		Provinciebreed vindt een oriëntatie plaats over hoe de exotenbestrijding gezamenlijk vorm kan worden gegeven. Bestrijding van exoten is wettelijk verplicht. Er is geen structureel budget voor bestrijding van invasieve exoten. Bij overlast en gevaar vindt bestrijding plaats, dit zal dan tot budgetoverschrijdingen leiden.
	Energiebesparing op Openbare Verlichting.	Opstellen geharmoniseerd beleid- en beheersplan Openbare Verlichting. In deze plannen sturen op duurzaamheid en energiebesparing.		Openbare Verlichting is meegenomen in het kapitaalgoederenbeheer. In 2022 wordt een verdieping gemaakt op het onderdeel OV, waarbij gestuurd wordt op duurzaamheid en energiebesparing.
	Meer gebruik van duurzame materialen.	Plan maken voor verduurzaming apparatuur voor onderhoud openbare ruimte; Inventarisatie van apparatuur, vervanging en financieel overzicht (aanschaf en exploitatiekosten).		Een inventarisatie van alle randapparatuur is gemaakt. Er wordt nog een vervangingsplan opgesteld, gereed in 2021.
		Bij vervanging van walbeschoeiing worden duurzame materialen toegepast.		Dit wordt toegepast waar mogelijk.
		Natuurvriendelijke oevers toepassen waar dat mogelijk is.		Dit wordt toegepast waar mogelijk.
	Kapitaalgoederen duurzamer onderhouden, levensduur verlengen.	Plan maken voor omvorming fietspaden van elementen, asfalt of schelpen, die frequent onderhoud behoeven, naar een duurzame betonverharding. Dit projectmatig uitvoeren als er subsidie beschikbaar is en indien de structurele last op onderhoud daarmee kan worden verlaagd. Meenemen in integraal beleidsplan kapitaalgoederen.		Bij het kapitaalgoederenbeheer worden vervangingsinvesteringen inzichtelijk gemaakt. Bij vervanging wordt zoveel mogelijk gekeken in hoeverre omvorming plaats kan vinden.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^e rapportage	Toelichting 1 ^e rapportage
		Plan maken voor omvorming van openbare ruimte waardoor duurzamer beheer mogelijk is (budgetverhoging eenmalige omvorming). Meenemen in integraal beleidsplan kapitaalgoederen.		Bij het kapitaalgoederenbeheer worden vervangingsinvesteringen inzichtelijk gemaakt. Bij vervanging wordt zoveel mogelijk gekeken in hoeverre omvorming plaats kan vinden.
	Opwaarderen van de openbare ruimte.	Herinrichting Legeweg Dokkum.		Dit is in de ontwerpfase.
		Herinrichting Westersingel Dokkum.		Dit is in de ontwerpfase.
		Wanswerterdyk Burdaard		Dit is in voorbereiding, uitvoering Q3-2020.
		Herinrichting openbare ruimte Gasthuisstraat Ferwert.		Dit is in voorbereiding, uitvoering Q3-2020.
604	Verkeer/mobiliteit			
	De gemeente draagt naar vermogen bij aan de ambitie van Fryslân zodat er in 2025 geen verkeersdoden en ernstige verkeersgewonden zijn.	Instellen Budget voor Verkeer & verkeersveiligheid: voor oplossen van verkeersonveilige situaties.		Voor verkeersveiligheid zijn geen structurele financiële middelen.
	Stimuleren fietsverkeer door optimaliseren van het fietsnetwerk en het fietsparkeren.	Opstellen fietspadenplan en opwaarderen van fietsnetwerken. Leidraad hiervoor is de verdere uitwerking van de onlangs vastgestelde Mobiliteitsvisie (ANNO).		Er wordt in ANNO-verband gewerkt aan de uitwerking.

Nr	Smartdoelen	Activiteiten	Voortgang 1 ^e rapportage	Toelichting 1 ^e rapportage
	Verbetering van de ketenmobiliteit van alle vormen van vervoer zoals het openbaar vervoer om de bereikbaarheid te verbeteren, zodanig dat wordt voldaan aan de verplaatsingsbehoefte van de verkeersdeelnemers.	Dit wordt uitgewerkt in de opgaven zoals deze zijn opgesteld in de onlangs vastgestelde Mobiliteitsvisie (ANNO).		Er wordt in ANNO-verband gewerkt aan de uitwerking.

Onderwerp beleidsdocumenten
<i>Het beter functioneren van riolsystemen</i>
Gemeentelijk rioleringsplan (in ontwikkeling)
Meetplan riolering (in ontwikkeling)
<i>Instandhouden c.q. realiseren van de vastgestelde onderhoudskwaliteit van de openbare ruimte</i>
Quick scan kapitaalgoederen en beleid onderhoudsniveau kapitaalgoederen (PPN 2017)
Groenbeleids- en beheersplannen
Beleidsplannen openbare verlichting
Wegenbeleids- en beheersplannen
Baggerplannen
<i>Realiseren van een duurzame inrichting van de openbare ruimte</i>
Intentieverklaring Dark Sky Waddengebied
Biodiversiteitsbeleid (in ontwikkeling)
<i>Verkeer/mobiliteit</i>
Mobiliteitsvisie (ANNO)
Manifest verkeersveiligheid (2015)

Verbonden partij	Bijdrage aan beleidsdoelstellingen
GR Leer-Werkbedrijf Noard East Fryslân	Instandhouden c.q. realiseren van de vastgestelde onderhoudskwaliteit van de openbare ruimte.

Overzicht baten en lasten 2021 Programma 6: Iepenbiere Romte

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting 2021	Begroting na wijziging	Wijziging 1 ^e rapportage	Begroting na 1 ^e rapportage
Baten	7.165	8.017	178	8.195
Lasten	-20.206	-21.168	-45	-21.214
Saldo baten en lasten	-13.041	-13.151	132	-13.019
Toevoegingen aan reserves	-1.272	-2.610	-95	-2.705
Onttrekkingen aan reserves	957	2.485	70	2.555
Geraamd resultaat	-13.357	-13.276	107	-13.168

Toelichting op de wijzigingen Programma 6: Iepenbiere Romte

Bedragen x € 1.000	Afwijkingen 1 ^e rapportage	Incidenteel (I) Structureel (S)
Baten		
Parkeeropbrengst	-70	I
Als gevolg van de coronacrisis worden dit jaar minder parkeeropbrengsten verwacht. De bijgestelde raming is vooreerst tot en met de maand april. Bij de tweede tussentijdse rapportage wordt dit opnieuw bekeken. Verwachting is ook dat we hier bij de Meicirculaire wel gecompenseerd voor gaan worden, om die reden wordt dit bedrag onttrokken aan de reserve Coronacompensatie waardoor het nu geen effect heeft op het saldo.		
Opbrengsten gronden en gebouwen zonder bestemming	139	I
In 2021 zijn enkele stukken grond verkocht. Het gaat hierbij om onder andere grond aan de Triemsterloande in Kollumerzwaag en de Skeperij in Ee. Totale opbrengst bedraagt € 139.000.		
Overdracht sluis Oosterverlaat te Dokkum	95	I
Voor het toekomstige onderhoud van de sluis heeft de gemeente een afkoopbedrag ontvangen van het Wetterskip Fryslân. Om het meerjarig onderhoud te kunnen waarborgen wordt voorgesteld dit bedrag te storten in de bestemmingsreserve Kunstwerken.		

Bedragen x € 1.000	Afwijkingen 1^e rapportage	Incidenteel (I) Structureel (S)
Verschillen kleiner dan € 50.000	14	I
Totaal baten	178	
Lasten		
Verschillen kleiner dan € 50.000	-25	I
Verschillen kleiner dan € 50.000	-20	S
Totaal lasten	-45	
Onttrekking reserves		
Reserve Coronacompensatie Uit de reserve Coronacompensatie wordt € 70.000 gehaald ter dekking van de minder opbrengsten parkeren.	70	I
Toevoeging reserves		
Reserve Kunstwerken Toevoeging aan de reserve bestemd voor het meerjarig onderhoud voor de sluis Oosterverlaat te Dokkum.	-95	I
Totaal mutaties reserves	-25	
Totaal saldo wijzigingen	107	

Programma Algemeene dekkingsmiddels

Waar gaat 'Algemeene dekkingsmiddels' over?

Algemeene dekkingsmiddels

Op grond van het besluit begroting en verantwoording worden de algemene dekkingsmiddelen in de gemeentelijke begroting apart zichtbaar gemaakt.

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit:

- Lokale heffingen
Dit zijn opbrengsten uit de gemeentelijke belastingen en heffingen en de daarmee samenhangende uitvoeringskosten voor de WOZ, de heffing en de invordering.
- Uitkeringen van het Rijk
Dit zijn de van het Rijk ontvangen middelen om gemeentelijke taken uit te voeren. Het merendeel van het geld komt uit het Gemeentefonds en wordt uitgekeerd in de vorm van algemene uitkeringen, dit is inclusief de decentralisatie-uitkering "sociaal domein". Naast de algemene uitkeringen zijn er ook nog doeluitkeringen welke bestemd zijn voor het uitvoeren van een specifiek doel.
- Dividend
Dit zijn de de opbrengsten (dividend) uit de deelnemingen in Eneco en de BNG.
- Overige algemene dekkingsmiddelen
Dit zijn de overige algemene dekkingsmiddelen waaronder het taakveld treasury en de overige baten en lasten (stelposten).

Mutaties in de reserves

Op grond van het besluit begroting en verantwoording worden de mutaties in de algemene- en bestemmingsreserves apart zichtbaar gemaakt in de begroting.

De mutaties in de reserves die een relatie hebben met een specifiek programma zijn opgenomen onder het desbetreffende programma, zodat per programma een resultaat voor en na bestemming zichtbaar is.

Onder algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien vinden rentetoevoegingen plaats aan de algemene reserve en de reserve bouwgrondexploitatie.

Overzicht baten en lasten 2021 Algemeene dekkingsmiddels

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting 2021	Begroting na wijziging	Wijziging 1 ^e rapportage	Begroting na 1 ^e rapportage
Baten				
Lokale heffingen	12.596	12.596	0	12.596
Algemene uitkering	90.807	91.506	1.328	92.834
Dividend	446	446	-7	439
Overige algemene dekkingsmiddelen	2.611	2.606	-2.458	148
Totalen Baten	106.459	107.154	-1.138	106.016
Lasten				
Lokale heffingen	-408	-408	0	-408
Algemene uitkering	-541	-58	0	-58
Dividend	-23	-23	0	-23
Overige algemene dekkingsmiddelen	-2.718	-2.679	2.634	-46
Totalen Lasten	-3.690	-3.168	2.634	-534
Totalen voor mutaties reserves	102.769	103.986	1.496	105.482
Toevoegingen aan reserves	-4.894	-6.452	-536	-6.988
Onttrekkingen aan reserves	578	1.087	55	1.142
Geraamd resultaat	98.453	98.620	1.015	99.635

Toelichting op de wijzigingen Programma Algemeene dekkingsmiddels

Bedragen x € 1.000	Afwijkingen 1 ^e rapportage	Incidenteel (I) Structureel (S)
Baten		
Dividend en deelnemingen	-7	I
Hoger dividend Afvalsturing van € 108.000, mede veroorzaakt door groter aanbod afval door Corona. Daartegenover staan lagere dividendopbrengsten van de BNG ad € 75.000 en Stedin ad € 40.000.		
Algemene uitkering	536	I
Het vierde steunpakket Coronacompensatie is ontvangen. Deze opbrengst wordt direct gestort in de reserve Coronacompensatie en is daarmee budgetneutraal. In de paragraaf Corona wordt dit bedrag verder gespecificeerd.		
Algemene uitkering	792	S
Begin 2021 is de maatstaf medicijngebruik geactualiseerd met cijfers over 2019. Dit levert voor onze gemeente een voordeel op van € 792.000. Dit voordeel lijkt structureel te zijn. Conform de begrotingssystematiek nemen we een effect van de Algemene uitkering alleen voor het lopende jaar mee en wordt alleen de Meicirculaire structureel vertaald in de begroting.		
Treasury	-2.458	S
De doorbelasting van de rentekosten vanaf het product Treasury naar de taakvelden werd verantwoord als een baat op het product Treasury. Conform BBV moet dit een negatieve last zijn. Hierbij passen we de begroting aan op wat op basis van het BBV moet. Per saldo is deze wijziging neutraal.		
Totaal baten	-1.138	
Lasten		
Treasury	2.458	S
De doorbelasting van de rentekosten vanaf het product Treasury naar de taakvelden werd verantwoord als een baat op het product Treasury. Conform BBV moet dit een negatieve last zijn. Hierbij passen we de begroting aan op wat op basis van het BBV moet. Per saldo is deze wijziging neutraal.		
Treasury	83	S
De rentevaste periode van een lening is begin 2021 afgelopen en voor de resterende jaren opnieuw vastgesteld. Dit levert voor 2021 een voordeel op van € 83.000.		

Bedragen x € 1.000	Afwijkingen 1^e rapportage	Incidenteel (I) Structureel (S)
Stelposten	88	I
In de begroting zijn stelposten opgenomen, onder andere voor vervanging van ICT en meubilair van de gemeentehuizen. Deze bedragen blijven beschikbaar voor de centrale huisvesting in Dokkum. Voor 2021 vallen ze vrij, wat een incidenteel voordeel oplevert van € 211.000. Daarnaast stond in de begroting een nog te verwerken stelpost prijscompensatie ad € 123.000. deze wordt in mindering gebracht en structureel verdeeld over de budgetten in 2022.		
Verschillen kleiner dan € 50.000	5	S
Totaal lasten	2.634	
Toevoegingen reserves		
Reserve Coronacompensatie	-536	I
Het vierde steunpakket Coronacompensatie is ontvangen. Deze opbrengst wordt direct gestort in de reserve Coronacompensatie en is daarmee budgetneutraal. In de paragraaf Corona wordt dit bedrag verder gespecificeerd.		
Onttrekkingen aan reserves		
Reserve Coronacompensatie	55	
Dekking meerkosten personele inzet belastingen in verband met uitvoering corona gerelateerde werkzaamheden. Te denken valt aan ondersteuning bij regelingen TONK en TOZO, extra kwijtscheldingsverzoeken, extra bezwaaren beroepsschriften en toename van betalingsregelingen.		
Totaal saldo wijzigingen	1.015	

Overhead

Waar gaat Overhead over?

Overhead

In het Wijzigingsbesluit vernieuwing BBV wordt onder artikel I, tweede lid onder I de definitie overhead nader gedefinieerd. In de toelichting van het Wijzigingsbesluit vernieuwing BBV is de definitie voor overhead van “Vensters voor Bedrijfsvoering” gehanteerd als uitgangspunt voor de definitie van overhead binnen het BBV. De Commissie BBV heeft als taak om duidelijkheid te verschaffen wanneer de toepassing van deze definitie in de praktijk tot vragen leidt. Dit heeft geleid tot een notitie overhead waarin beschreven is wat wel en wat niet onder de overhead valt.

Overhead bestaat in elk geval uit:

1. leidinggevenden primair proces (hiërarchisch);
2. financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie;
3. P&O / HRM;
4. inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement);
5. interne en externe communicatie m.u.v. klantcommunicatie (KCC);
6. juridische zaken;
7. bestuurszaken en bestuursondersteuning;
8. informatievoorziening en automatisering (ICT);
9. facilitaire zaken en Huisvesting;
10. documentaire Informatie Voorziening (DIV);
11. managementondersteuning primair proces.

Samenwerking Dantumadiel

De samenwerking met Dantumadiel wordt verantwoord op het taakveld Overhead. Zowel de lasten als ook de baten van afgerond € 14 miljoen worden op dit taakveld, in overleg met de accountant, met ingang van de primaire begroting 2021 verantwoord.

Overzicht baten en lasten 2021 Overhead

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting 2021	Begroting na wijziging	Wijziging 1 ^e rapportage	Begroting na 1 ^e rapportage
Baten				
Overhead	14.669	14.871	43	14.915
Totalen Baten	14.669	14.871	43	14.915
Lasten				
Overhead	-32.336	-32.815	-323	-33.138
Totalen Lasten	-32.336	-32.815	-323	-33.138
Saldo baten en lasten	-17.668	-17.944	-280	-18.224

Toelichting op de wijzigingen Programma Algemeene dekkingsmiddels

Bedragen x € 1.000	Afwijkingen 1 ^e rapportage	Incidenteel (I) Structureel (S)
Baten		
Samenwerkingsbegroting	87	S
De bijdrage van Dantumadiel in de samenwerking stijgt door onder andere herwaardering van een aantal functies. De kosten van de samenwerking stijgen daarmee met € 222.000. Daarnaast zijn er nog een aantal kleine afwijkingen waarmee het totale effect op de samenwerking € 326.000 bedraagt. Dantumadiel draagt daar 26,52% aan bij, wat neerkomt op een bedrag van € 86.500.		
Verschillen kleiner dan € 50.000	-84	S
Verschillen kleiner dan € 50.000	40	I
Totaal baten	43	
Lasten		
Samenwerkingsbegroting	-163	S
De bijdrage in de samenwerking stijgt door onder andere herwaardering van een aantal functies. De kosten van de samenwerking stijgen daarmee met € 222.000. Het aandeel van Noardeast-Fryslân is hierin € 163.000.		
Samenwerkingsbegroting	-64	S
Een aantal kleine wijzigingen zorgen voor een uitzetting van de samenwerking van € 64.000		
Samenwerkingsbegroting	-55	I
Meerkosten personele inzet belastingen in verband met uitvoering corona gerelateerde werkzaamheden. Te denken valt aan ondersteuning bij regelingen TONK en TOZO, extra kwijtscheldingsverzoeken, extra bezwaar- en beroepsschriften en toename van betalingsregelingen. Zie ook onttrekking reserve bij algemene dekkingsmiddelen.		
Verschillen kleiner dan € 50.000	-41	I
Totaal lasten	-323	
Totaal saldo wijzigingen	-280	

Heffing Vennootschapsbelasting

Waar gaat Heffing VPB over?

Heffing VPB

Voor een zeer groot aantal activiteiten van de gemeente Noardeast-Fryslân geldt dat niet voldaan wordt aan de ondernemingscriteria en dat deze niet belasting- en aangifteplichtig zijn voor de VPB. Er is ofwel sprake van het aanbieden van een “collectief goed” (geen deelname economische verkeer), “normaal vermogensbeheer” of van “structureel verlieslatende activiteiten”.

De gemeente doet alleen aangifte voor haar belaste activiteiten in het kader van de verkoop afvalstromen en het grondbedrijf.

Op basis van het meerjarenperspectief is het te betalen bedrag aan VPB op het resultaat behaald met de grondexploitaties op korte termijn beperkt. Daarom is ervoor gekozen het te betalen bedrag aan VPB als een PM-post te oormerken en alleen de externe kosten die gemoeid zijn met het verplichte aangifteproces te begroten.

Overzicht baten en lasten 2021 Heffing VPB

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting 2021	Begroting na wijziging	Wijziging 1 ^e rapportage	Begroting na 1 ^e rapportage
Baten				
Heffing VPB	0	0	0	0
Totalen Baten	0	0	0	0
Lasten				
Heffing VPB	-5	-5	0	-5
Totalen Lasten	-5	-5	0	-5
Saldo baten en lasten	-5	-5	0	-5

Onvoorzien

Waar gaat Onvoorzien over?

[Onvoorzien](#)

Op grond van het besluit begroting en verantwoording worden de gereserveerde middelen voor structureel onvoorzien apart zichtbaar gemaakt in de begroting.

Overzicht baten en lasten 2021 Onvoorzien

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting 2021	Begroting na wijziging	Wijziging 1 ^e rapportage	Begroting na 1 ^e rapportage
Baten				
Onvoorzien	0	0	0	0
Totalen Baten	0	0	0	0
Lasten				
Onvoorzien	-95	-95	0	-95
Totalen Lasten	-95	-95	0	-95
Saldo baten en lasten	-95	-95	0	-95

Totaaloverzicht financieel effect 1e rapportage 2021

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Primitieve be- grotting 2021	Begroting na wijziging	Wijziging 1 ^e rapportage	Begroting na 1 ^e rapportage
Baten				
1: Ynwenner en Bestjoer	491	549	0	549
2: Mienskip	158	158	233	391
3: Soarch en Wolwêzen	17.270	18.754	2.062	20.816
4: Wurk, Bedriuw en Rekreaasje	797	1.022	0	1.022
5: Wenjen en Omjouwing	7.467	7.768	690	8.458
6: Iepenbiere Romte	7.165	8.017	178	8.195
Algemiene dekkingsmiddels	106.459	107.154	-1.138	106.016
Overhead	14.669	14.871	43	14.915
Heffing VPB	0	0	0	0
Onvoorzien	0	0	0	0
Totaal baten	154.475	158.293	2.068	160.361
Lasten				
1: Ynwenner en Bestjoer	-7.018	-7.018	-206	-7.224
2: Mienskip	-7.481	-7.971	-506	-8.477
3: Soarch en Wolwêzen	-69.007	-71.285	-3.207	-74.492
4: Wurk, Bedriuw en Rekreaasje	-3.002	-3.253	0	-3.253
5: Wenjen en Omjouwing	-9.002	-10.541	-731	-11.272
6: Iepenbiere Romte	-20.206	-21.168	-45	-21.214
Algemiene dekkingsmiddels	-3.690	-3.168	2.634	-534
Overhead	-32.336	-32.815	-323	-33.138
Heffing VPB	-5	-5	0	-5
Onvoorzien	-95	-95	0	-95
Totaal lasten	-151.843	-157.320	-2.385	-159.705

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting 2021	Begroting na wijziging	Wijziging 1 ^e rapportage	Begroting na 1 ^e rapportage
Saldo van baten en lasten per programma				
1: Ynwenner en Bestjoer	-6.527	-6.469	-206	-6.675
2: Mienskip	-7.324	-7.813	-273	-8.086
3: Soarch en Wolwêzen	-51.737	-52.531	-1.145	-53.676
4: Wurk, Bedriuw en Rekreaasje	-2.205	-2.231	0	-2.231
5: Wenjen en Omjouwing	-1.535	-2.774	-41	-2.814
6: Iepenbiere Romte	-13.041	-13.151	132	-13.019
Algemeine dekkingsmiddels	102.769	103.986	1.496	105.482
Overhead	-17.668	-17.944	-280	-18.224
Heffing VPB	-5	-5	0	-5
Onvoorzien	-95	-95	0	-95
Totaal saldo van baten en lasten	2.632	973	-317	656
Toevoegingen & onttrekkingen aan reserves				
Toevoegingen aan reserves	-6.218	-10.825	-631	-11.456
Onttrekkingen aan reserves	3.030	9.171	971	10.142
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-3.188	-1.654	340	-1.314
Geraamde resultaat	-556	-682	23	-659

Effecten voor de meerjarenraming 2022-2024

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024
Saldo van baten en lasten per programma			
1: Ynwenner en Bestjoer	-18	-18	-18
2: Mienskip	0	0	0
3: Soarch en Wolwêzen	-427	-427	-427
4: Wurk, Bedriuw en Rekreaasje	0	0	0
5: Wenjen en Omjouwing	0	0	0
6: Iepenbiere Romte	-5	-5	-5
Algemeine dekkingsmiddels	137	132	126
Overhead	-225	-225	-225
Heffing VPB	0	0	0
Onvoorzien	0	0	0
Totaal effect meerjarenraming	-538	-543	-549
Toevoegingen & onttrekkingen aan reserves			
Toevoegingen aan reserves	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	0	0	0
Geraamde resultaat	-538	-543	-549

Toelichting op de wijzigingen Effecten voor de meerjarenraming 2022 - 2024

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024
1: Ynwenner en Bestjoer			
Verschillen kleiner dan € 50.000	-18	-18	-18
3: Soarch en Wolwêzen			
Bijstand: De besparing uit de kostenbeheersing valt lager uit doordat screening van het ijzeren bestand niet langer deel uitmaakt van de regiodeal doordat niet voldoen kan worden aan de co-financiering van dit project.	-268	-268	-268
Huishoudelijke hulp: toenemende aantal klanten en indexatie van tarieven leiden tot hogere uitgaven huishoudelijk hulp.	-400	-400	-400
Opvang en beschermd wonen: De bijdrage in de tekorten van de centrumregeling beschermd wonen valt lager uit.	291	291	291
Collectieve ziektekostenverzekering: Op basis van een stijging in het aantal deelnemers is een bijstelling van de raming voor de bijdrage in de kosten collectieve ziektekosten benodigd.	50	50	50
6: Iepenbiere romte			
Verschillen kleiner dan € 50.000	-5	-5	-5
Algemeine dekkingsmiddels			
Structureel rentevoordeel op Treasury	137	132	126
Overhead			
Samenwerking Noardeast-Fryslân-Dantumadiel: stijging in de kosten, voornamelijk veroorzaakt door herwaardering van een aantal functies.	-225	-225	-225
Totaal saldo wijzigingen	-538	-543	-549

Corona

Inleiding

De Coronacrisis geeft aanleiding om extra informatie te verstrekken over risico's, extra kosten en de compensatiemaatregelen vanuit het Rijk. Om de gevolgen van Corona voor de gemeente inzichtelijk te maken wordt voor zolang dat nodig is aan de bestaande P&C documenten de paragraaf Corona toegevoegd.

Risico's

Bij de uitbraak van de Coronacrisis zijn een aantal risico's benoemd die we lopen. Deze risico's zijn verwerkt in het risicomangement pakket Naris en zijn onderdeel van de risico's genoemd in de paragraaf Weerstandsvermogen van de begroting 2021. Het gaat hierbij om de volgende specifieke Coronarisico's.

Risicogebeurtenis
CORONA - Minder inkomsten: toeristen en parkeerbelasting
CORONA - Veiligheid: Meer beroep op openbare orde en handhaving (o.a. horeca, sportvelden, openbare gebouwen)
CORONA - Overschrijding wettelijk vastgestelde termijnen
CORONA - Inkomsten: risico op achterblijven legesopbrengsten (bouwleges, e.d.)
CORONA - Minder inkomsten: door uitstel betaaltermijnen/ toename debiteuren
CORONA - Faillissement/surseeance verbonden partijen
CORONA - Minder inkomsten Faillissement/surseeance/financiële tegenvallers bij deelnemingen
CORONA - Taakstellende bezuinigingen worden niet gehaald
CORONA - Inkomsten: risico gewaarborgde geldleningen en garantstellingen (sportclubs e.d.)
CORONA - Hogere uitgaven volksgezondheid , Wmo en Jeugdzorg als gevolg van de Pandemie en Rijksbeleid (RIVM).
CORONA - Dwingen van (zorg)aanbieders bepaalde activiteiten op lager pitje te zetten/ dan wel tijdelijk te stoppen (bv dagopvang)
CORONA - Veiligheid; onvoldoende capaciteit sociale opvangorganisaties/ voedselbanken
CORONA - Sterkte instroom en vertraagde uitstroom bijstandsgerechtigden (BUIG) en bijzondere bijstand zelfstandigen (BBZ)
CORONA - Faillissement/ surseeance/ financiële tegenvallers bij contractpartijen (leveranciers, afnemers)
CORONA - Juridisch: niet voldoen subsidie-eisen of verantwoording
CORONA - Inkomsten: vertraging grondverkopen (ook bedrijventerreinen)
CORONA - Toename fraude door ontbreken toezicht en overzicht
CORONA - Inkomsten: risico op vertraging investeringen/projecten
CORONA – (Onderwijs)gebouwen moeten voldoen aan 1.5 meter economie

De TOZO regeling brengt voor de gemeente Noardeast-Fryslân geen financiële risico's met zich mee omdat het Rijk volledig instaat voor de financiering. Om deze reden wordt deze regeling niet nader toegelicht in de deze paragraaf.

Het totaal benodigde weerstandsvermogen genoemd in de jaarrekening 2020 bedraagt € 5.616.000. Boven- genoemde Coronarisico's zijn daar 18,02% verantwoordelijk voor. Dat betekent dat de Coronarisico's voor afgerond € 1.012.000 onderdeel zijn van het benodigde weerstandsvermogen. Daarbij opgemerkt dat het programma Naris uitgaat van simulaties, waarbij er vanuitgegaan wordt dat niet alle risico's zich gelijktijdig voordoen.

Compensatiepakket

Vanuit het Rijk worden eenmalig gelden toegekend om gemeenten te ondersteunen in de extra gemaakte kosten of de misgelopen opbrengsten. Tot dusver zijn er vier compensatiepakketten beschikbaar gesteld. De totale omvang de pakketten bedraagt € 3.772.000. Deze middelen zijn toegekend op basis van maatstaven in de Algemene uitkering. Het is daarmee een indicatief bedrag en zegt dus niks over de werkelijke extra kosten. De keuze waar de middelen aan te besteden is aan de gemeente zelf.

Het college heeft het mandaat om uitgaven te doen die in de lijn liggen met de doelen waarvoor de corona compensatie is ontvangen. Het mandaat strekt zich tot maximaal de hoogte van de ontvangen compensatie. Via de reguliere planning en control documenten legt het college verantwoording af omtrent de bestede middelen.

Van de ontvangen middelen is inmiddels € 1.753.189 besteed, welke in de diverse rapportage's verantwoord zijn.

In het volgende overzicht worden de bestede middelen afgezet tegen het ontvangen budget.

Tussenstand claims op reserve Coronacompensatie	Budget	Claims op het budget	Restant
Compensatie Corona pakket I			
Lokale culturele voorzieningen	138.000	-138.000	-
Inhaalzorg en meerkosten Jeugdzorg	112.000		112.000
Inhaalzorg en meerkosten WMO 2015	37.000		37.000
Compensatie toeristen- en parkeerbelasting	137.000	-134.000	3.000
Voorschoolse voorziening peuters	31.000		31.000
Participatie	498.000	-498.000	-
Compensatie Corona pakket II			
Lagere apparaatskosten (opschalingskorting)	621.000	-236.400	384.600
Buurt- en dorpshuizen	35.000	-36.250	-1.250
Vrijwilligersorganisaties jeugd	21.000	-21.000	-
Toezicht en handhaving	114.000	-23.000	91.000
Precariobelasting en markt- en evenementenleges	30.000		30.000
Noodopvang kinderen van ouders met cruciaal beroep	64.000		64.000
Eigen bijdrage Wmo (abonnementstarief)	61.000		61.000
Extra kosten verkiezingen 2020 en 2021 ivm Covid-19	136.000	-115.000	21.000
Lokale culturele voorzieningen	135.000	-135.000	-
Compensatie Corona pakket III			
Aanvullend pakket re-integratie	386.000		386.000
Gemeentelijk schuldenbeleid	98.000		98.000
Bijzondere bijstand	33.000		33.000
Continuïteit van zorg	65.000		65.000
Compensatie quarantainekosten	8.000		8.000
Impuls re-integratie	144.000		144.000
Cultuurmiddelen	332.000		332.000

Tussenstand claims op reserve Coronacompensatie	Budget	Claims op het budget	Restant
Compensatie Corona pakket IV			
Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (TONK)	139.000	-313.000	-174.000
Extra begeleiding kwetsbare groepen	117.000		117.000
Bestrijden eenzaamheid ouderen	101.000		101.000
Afvalverwerking	72.000	-72.000	-
Perspectief Jeugd en Jongeren	39.000		39.000
Jongerenwerk Jeugd	28.000		28.000
Mentale ondersteuning jeugd	24.000		24.000
Activiteiten en ontmoetingen jeugd	16.000		16.000
Aanvullend			
Compensatie huur binnen- en buitensport	-	-21.289	-21.289
Tijdelijke huurverlagingen	-	-10.250	-10.250
Totalen	3.772.000	-1.753.189	2.018.811